

Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende

v.z.w. (volwaardig afgekort V.N.A.O.-v.z.w.)

P 708549

Triemaandelijks tijdschrift-2de trimester 2017- nr. 108
Afgiftekantoor Oostende 1

Nieuwjaarsreceptie (foto Rudy Laforce)

In dit nummer:

- ° Bericht penningmeester ° Maritieme weetjes ° Ode aan de duinen° Aquatieme ° Kaap Hoorn
- ° Nieuwjaarsreceptie 2017 op de Amandine ° 't Leven zoals het was op de maalboten (vervolg)°
- °Matroos Jozef Doms op de Mercator (nieuw vervolgverhaal) ° Met stv/Roald Amundsen (vervolg) ° Vermijdingsrituelen in de visserij ° Een 18de eeuwse pint met een stute°
- °Eerste waarneming van een kleinste potvis ° Onderhoudsbeurt Mercator (einde)°

INLICHTINGEN

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990 als feitelijke vereniging. Op 24 februari 1997 werd de feitelijke vereniging omgevormd tot een vereniging zonder winstoogmerk volgens de wet van 27 juni 1921. De statuten verschenen in het Belgische Staatsblad op 24 april 1997 in de bijlage onder het nummer 5954 blz. 3308 en 3309. Deze statuten werden gewijzigd en gecoördineerd op 6 december 2004 als gevolg van de nieuwe V&S-wet van 2 mei 2002. De vereniging staat wettelijk bekend met het ondernemingsnummer 0460.438.808 met zetel Aquariumgebouw, Visserskaai 8400 Oostende

De vereniging: "V.N.A.O.-V.Z.W." heeft volgens art. 3 van de statuten als doel:

1. Een beweging op gang brengen ten gunste van het Stedelijk Noordzeeaquarium Oostende en alles te doen wat van aard is om de publieke belangstelling ervoor te stimuleren.
2. Bij te dragen tot het verrijken van het patrimonium van het Stedelijk Noordzeeaquarium Oostende.
3. Voor haar leden natuur- en milieu-educatieve programma's uitwerken in verband met de fauna en de flora van de zee.
4. Het bevorderen van de maritieme cultuur.
5. Het beschermen van het milieu op zee en in de kustgebieden en het beschermen en benutten van natuurlijk en architecturaal erfgoed in Belgische zeegebieden.
6. In samenwerking met de visserij wetenschappelijke waarnemingen doen in verband met de fauna en de flora van de zee.
7. Meewerken aan duurzame ontwikkeling van de kustgebieden met visserij.

V.N.A.O.-V.Z.W. is lid van:

Milieuraad van Oostende

Maritiem Erfgoed Vlaanderen

De leden ontvangen het driemaandelijks tijdschrift en genieten, mits voorlegging van de lidkaart, gratis toegang tot het Aquarium en het Stadsmuseum. Dit wordt toegestaan door het Oostendse Stadsbestuur.

Ook gratis toegang tot de Mercator en de Amandine.

U kunt lid worden door een jaarlidgeld van 9,00 euro over te schrijven op rekening BE78 2800 7062 0986 - BIC code GEBABEBB van V.N.A.O. – V.Z.W. Visserskaai Oostende.

Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom.

Wie 12,50 euro en meer betaald, wordt vermeld in een erelijst.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan.

Info vriendenkring: jo.dielman@oostende.be

Het Noordzeeaquarium op de Visserskaai te Oostende is gans het jaar geopend op alle weekends en dagelijks van 1 april tot 30 september.

Verdere info op de website: <http://users.skynet.be/noordzee.aquarium>.

Belangrijk bericht van de penningmeester

Beste leden en vrienden en sympathisanten van het Noordzee-aquarium, zeilschip Mercator en O.129 Amandine,

Voor u ligt het tweede nummer van ons tijdschrift. Aan deze editie werkten weer een aantal gemotiveerde vrijwilligers mee zodat we opnieuw een kwalitatief hoogstaande editie kunnen afleveren. Bovendien houden we eraan om deze boekjes op een hogere kwaliteit van papier te laten drukken zodat we ons tijdschrift kunnen bewaren als een echt 'collectors item'.

Iedereen kent de uitdrukking "koken kost geld" en dit is voor de uitgave van dit tijdschrift niet anders. Enerzijds is er de samenstelling en zijn er de drukkosten, maar anderzijds ook de verzendingskosten. Dit wordt vooral betaald met het lidgeld van onze, nog altijd, talrijke leden. Juist daarom is dit lidgeld zo belangrijk voor ons.

Vindt u op het adresetiket naast uw naam dit teken "€" dan wil dit zeggen dat wij uw lidgeld nog niet hebben ontvangen en dat dit jammer genoeg het laatste tijdschrift zal zijn dat u in uw bus zal vinden. We doen dan ook nog een warme oproep aan de leden die hun lidgeld nog niet zouden betaald hebben om dit alsnog te doen en zo te blijven behoren tot de grootste maritieme erfgoedfamilie van Oostende.

Lid worden kan eenvoudig:

- van de Vriendenkring van het Noordzee-aquarium: minstens 09,00 euro storten op rekening BE78 2800 7062 0986 (Bic: GEBA BEBB) van V.N.O.A. vzw, Visserskaai in Oostende.

- van de vzw Zeilschip Mercator: minstens 20,00 euro storten op rekening BE49 7330 4727 2271 (Bic: KRED BE BB) van Zeilschip Mercator vzw, Pensjagerstraat 8 in Oostende.

Tot binnenkort,

de penningmeester

MARITIEME WEETJES

Jean Jacobsen

VEERBOOT ANNE EN DE ZAATMAN

Gerestaureerde veerpont Anne te watergelaten september 2009

Type: veerpont

Werk: A. Joostens te Boom

Bouwjaar: 1941

Gebruik: veerpont op de Schelde en de Rupel

Materiaal: staal

Ligplaats: Rupelmonde

Het veerbootje Anne maakte nagenoeg 70 jaar lang deel uit van het 'vaste meubilair' van de Rupel. En van de familie Van den Berghe, met wortels in Klein-Brabant-Vaartland, tussen Wintam en Puurs, thans veermannen in de vierde generatie. De overgrootvader van de huidige veerman, Peter Van den Berghe, begon de dienst ergens omstreeks het jaar 1900. Vader Georges, intussen overleden, noemde zijn scheepjes naar zijn beide kinderen, Peter en Ann(e).

Het scheepje Anne zelf werd gebouwd in 1941 te Boom bij de werf Alfons Joostens. Het deed lange tijd dienst op het veer tussen Wintam en Niel. In 2002 werd dit veer verplaatst naar de verbinding Wintam- Schelle, nagenoeg aan de monding van de Rupel. In de zomer van 2007 en 2008

werd vervolgens geëxperimenteerd met een veerverbinding tussen de Rupelmonding en Rupelmonde, waar 40 jaar geleden een toeristische veerverbinding - de zgn. Vliegende Geit – werd opgedoekt. Dat veer werd in april 2009 opnieuw in dienst genomen, tot grote opluchting van de lokale bewoners en van de vele duizenden fietstoeristen uit de wijde omgeving.

Dit type van bootjes hoort duidelijk thuis in het tijdperk van de tweede helft van vorig eeuw, toen zij dienst deden over nagenoeg heel Vlaanderen, of toch zeker op de grotere rivieren. De dienst hogerop gebeurde zelfs vaak nog met geheel open vaartuigen: vergelijk de veerboten van de vorige generatie tussen bv. Mariekerke (nog met kajuit, zie 'Stille Waters') en Baasrode (geheel open, waarvan de laatste twee exemplaren door de daar werkende veerman eveneens aan Tolerant werden overgelaten).

Wat klasse en periode betreffen, is dit scheepje een vertegenwoordiger van hoe men vroeger boten bouwde. Op het vlak van de methode is het belangrijk erop te wijzen dat deze scheepjes aanvankelijk waren geklonken. Bij de herstelling van vlak en romp werd overgeschakeld op de hedendaagse techniek van het lassen. Ook dit is thans een min of meer klassieke situatie. Zelfs bij grotere oude vaartuigen komt het vaak voor dat de romp nog geklonken is, terwijl het onderwaterschip (dat natuurlijk sterker aan slijtage onderhevig is en bijgevolg vaker dient bijgewerkt) gelast is, al dan niet gedubbeld. Dat is ook hier het geval.

De huidige veerman, Peter Van den Berghe, liet het in 2005 over aan de vzw Tolerant. Bij de overname was het schip zo goed als 'uitgeleefd'. Diktemetingen toonden aan dat een diepgaander herstel zich opdrong dan aanvankelijk werd vermoed. Het plaatwerk werd in de loop van 2007 uitgevoerd door de Nieuwe Schelde Werven te Rupelmonde. Ook in de zij-kanten werden nieuwe stukken geplaatst. Vooraf was het schip helemaal leeggehaald, met inbegrip van de motor. Aanvankelijk was een lucht gestarte Lister-motor in gebruik. In de jaren 1980 werd deze vervangen door een Mercedes-motor (OM-616). Deze werd helemaal gereviseerd door Ivo Aerts. Al het andere moest volledig worden vernieuwd: de houten vloer, de inrichting van het stuurhuis (zowel binnen als de licht- en signaalvoering op het dak) en de veiligheidsuitrusting. Het oude stuurhuis is omgebouwd en voorzien van een fraaie houten bovenbouw.

*Bron: - conferentie, Ename, 5 oktober 2012
- Bewaring scheepsbouw*

ODE AAN DE DUINEN

De bergen, de duinen en de zee, we zouden het duizend maal herhalen, hoe schoon! Ze laten ons niet los, die grootse vergezichten, we raken er niet op uitgekeken. De duinen nodigen uit om er te luieren, te kuieren, te wandelen, te mediteren, te ontdekken en tot zo veel meer.

Het duin is een natuurgebied met eindeloze variatie, een landschap vol afwisseling, een *“door God bedoelde natuurlijke zeewering”* (Ampsingh). Het is het landschap waarin je verdwalen kan en niet alleen tijdens je kindertijd. En soms is het een hele uitdaging het duin te betreden, bij hevige storm bijvoorbeeld wanneer je helemaal alleen op de hoogste duintop staat en een heroïsch gevecht voert met de woeste westenwind. Dan voel je je groots (een God in 't diepst van je gedachten) en toch tegelijk ook heel nederig.

Bijna huiveringwekkend mooi is de duinrand ook aan landzijde bij storm wanneer de wind raast door berken, populieren en witte abelen. En als 't dan nog volle maan is en de wolken in vele grijze tinten laag over het godverlaten landschap glijden dan voel je je weer zeventien.

Het wordt een bijna ingetogen tocht wanneer je het duin bij winterweer betreedt wanneer de helm, de wilg, de vlier, de tamarisk berijmd zijn en er her en der van die gedroogde duindoornbessen hangen. Misschien hoor je af en toe het “tjakken van de tjaklijster” of kramsvogel of de karakteristieke roep van de koperwiek?

Wij blijven houden van onze Vlaamse duinen, ook liggen ze er hier en daar een beetje zieltogend bij zoals die slordige duinenstrook tussen Mariakerke en Raversijde.

Tussen het jaar 700 en 1.000, ten tijde van de Karolingers (Karel de Grote leefde van 768 tot 814), werden onze huidige duinen gevormd. Natuurgebieden als het IJzerestuarius en de monding van het Zwin tussen Knokke en Cadzand zijn toen ook ontstaan.

O.L.V. ter Duinen, het Duinenkerkje, waar vele foto's van al dan niet vergane Oostendse vissersschepen (O303, O266, O83, O102, O283, O284, O194) hangen en waar James Ensor sinds 1949 in vrede rust, is nog altijd in dat Vlaamse duinenlandschap geïntegreerd.

De vissershuisjes langs de Duinenweg zijn al lang afgebroken, dat is waar, en vogelvangers plaatsen er geen netten meer om sijsjes, vinken en spreeuwen te vangen en kooitjes met lokvogels ontbreken, evenals de lijmstokken, maar bij een flinke Noordwester proef je nog evengoed de zilte smaak van de zee op je lippen, de kokmeeuwtjes en kauwtjes vliegen nog altijd over het duin en achter de graven op het kerkhof kunnen kinderen nog altijd verstoppertje spelen!

Johan Corveleijn (24 januari 2017)

AQUATIEME 2017

Oproep voor onze leden-kunstenaars,

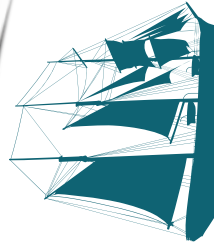
Tijdens het zomerseizoen 2017 organiseren we, zoals vorige jaren, de tentoonstelling Aquatieme in een gedeelte van de tentoonstellingsruimte van de IJslandvaarder "O.129 AMANDINE".

De voorwaarden voor gratis deelname zijn:

1. Lid zijn van het aquarium of zeilschip Mercator.
2. De kunstenaar is vrij om zijn eigen tentoonstelling bekend te maken.
3. Enkel toegankelijk tijdens de openingsuren van de "AMANDINE".
4. De leden met lidkaart hebben gratis toegang.
5. De bezoekers zonder lidkaart betalen het tarief bezoek "AMANDINE".
6. De kunstenaar of vervanger moet aanwezig zijn tijdens de openingsuren; en sluiten voor einde bezoek "AMANDINE".
7. De kunstenaars stellen hun werken tentoon op eigen risico vanaf de maandagvoormiddag.
8. De meeste werken moeten maritieme uitstraling hebben.
9. De kunstwerken moeten verwijderd worden de ZONDAG voor SLUITINGS-UUR "AMANDINE".
10. Wie wenst deel te nemen spreekt af met Jean Jacobsen: Tel: 059/708337 of 0477/203793.
11. Er zijn 8 weken voorzien:
 - 3 juli t.e.m. 9 juli
 - 10 juli t.e.m. 16 juli
 - 17 juli t.e.m. 23 juli
 - 24 juli t.e.m. 30 juli
 - 31 juli t.e.m. 6 augustus
 - 7 augustus t.e.m. 13 augustus
 - 14 augustus t.e.m. 20 augustus
 - 21 augustus t.e.m. 27 augustus

ZEILSCHIP MERCATOR

Een uniek feestdecor!

De Mercator is het enige historische zeilschip dat ons land rijk is en het ideale decor voor een onvergetelijk feest!

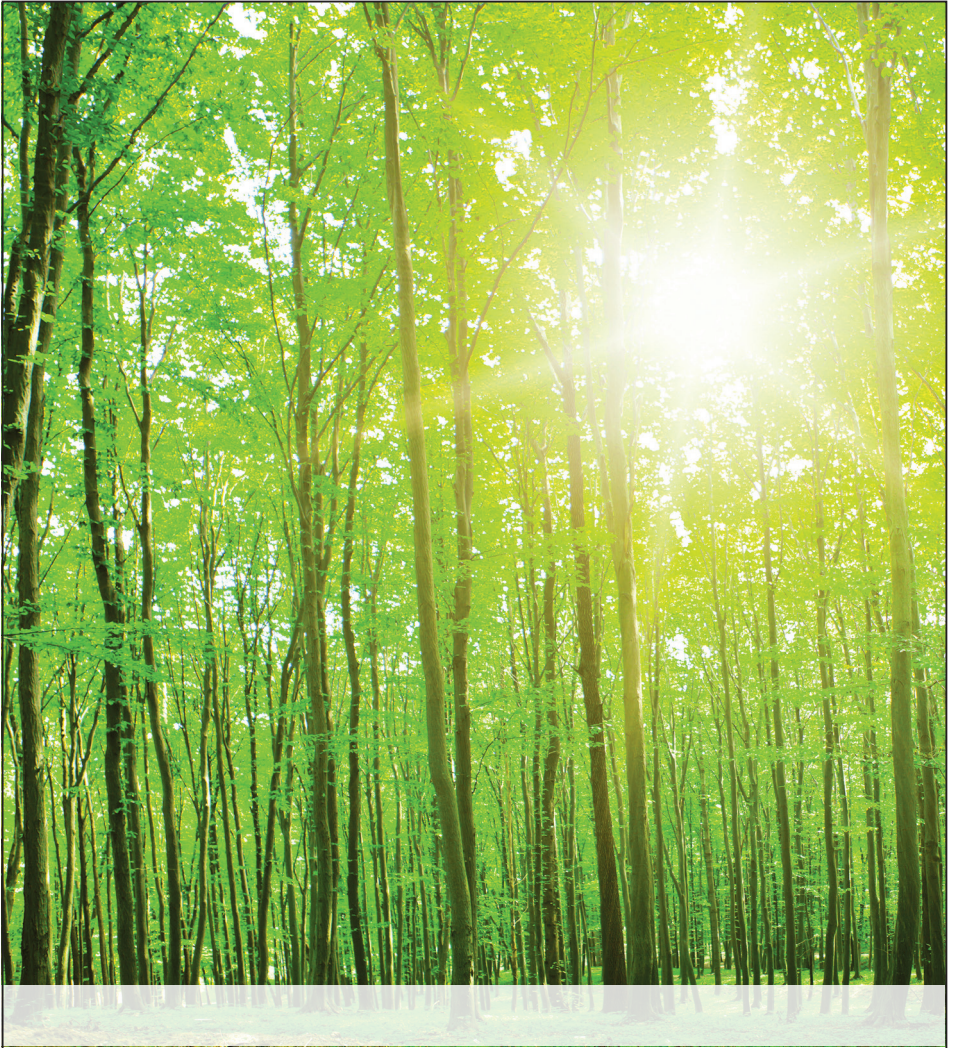
Zeilschip Mercator biedt verschillende mogelijkheden aan om van uw evenement, bedrijfsfeest of familiefeest een unieke belevenis te maken, voor u en voor uw gasten.

► Meer info? Surf dan snel naar www.zeilschip-mercator.be

ZEILSCHIP MERCATOR

- Mercatordok, 8400 Oostende
- E zeilschip.mercator@telenet.be
- G +32 (0) 473 59 08 43
- T +32 (0) 59 51 70 10

lowyck

druk ke rij

archimedesstraat 53 | 8400 oostende
T +32 59 33 33 99 | E info@lowyck.com

KAAP HOORN

Op 29 januari 2016 was het precies 400 jaar geleden dat Hollandse schippers de Kaap ronden.

Een café met als uithangbord “Eendracht” heeft alle kans veel klanten te lokken. Eendracht betekent eensgezindheid, verbondenheid, harmonie. Het biedt veiligheid, is volks en herkenbaar. Een oud - Nederlandse spreuk en meteen het devies van België luidt: “Eendracht maakt macht”. Maar “Kaap Eendracht” op een eiland voor de kust van Vuurland, in Chileens bezet gebied, zo dicht bij de grens van Argentinië? Neen!

Kaap Hoorn (55°59') is genoemd naar een Hollands zeilschip dat op zijn beurt is genoemd naar een stad in Noord-Holland tussen Alkmaar en Enkhuizen aan de vroegere Zuiderzee, vandaag het Markermeer. In 1616 voeren twee Hollandse schepen langs de kust van Argentinië naar de Grote Oceaan. Ze reisden in opdracht van de Verenigde Oost-Indische compagnie op weg naar het Verre Oosten. Het was voor 't eerst dat Europeanen de Kaap omzeilden. De “Hoorn” onder bevel van schipper Willem Corneliszoon

Schouten vloog op 19 december 1615 tijdens onderhoudswerken in brand en ontplofte. De bemanning kwam aan boord van de “Eendracht”, het zeilschip onder gezag van schipper Lemaire. Het is misschien een vreemde gedachte, maar hoe zou het geweest zijn als de “Eendracht” was ontploft? Zou de wereldberoemde, respect afdwingende tweehonderdmeter hoge en steile Kaap met die naam ook zo beroemd zijn geworden?

Ushuaia ligt in Argentinië in Vuurland (Tierra del Fuego) en is de meest zuidelijke stad ter wereld. Er is een luchthaven en een ziekenhuis en het hotel Albatros. Kaap Hoorn (Cabo de Hornos) ligt op een klein eiland, het meest zuidelijke punt van de archipel, vlak voor Vuurland en behoort tot Chili. Dit tot grote ergernis van de Argentijnen. En alsof dat niet genoeg was, legden de Chilenen er een militaire basis aan. Zo ontstond een eeuwigdurend conflict tussen die twee Zuid - Amerikaanse, Spaanssprekende staten. Tussen het vasteland en de eilandengroep Islas de los Estados ligt de Le Maire Straat (Estrecho de la Maire). Die zeestraat is genoemd naar de schipper van de “Eendracht”.

Als je op Ushuaia een hotel Albatros vindt, zal die vraatzuchtige zeevogel, familie van de Pijlstormvogels er op die breedtegraad in het zuidelijk halfrond niet vreemd zijn. Ze spreken tot onze verbeelding, die reusachtige zeevogels die soms zweven op de wind in het kielzog van schepen. Ze leven in de lucht en leggen grote afstanden af en trachten stormen te vermijden. Ze leven immers vooral van weekdieren die ze al zwemmend veroveren, want ze kunnen zich niet zoals elegante en behendige meeuwen neerstorten in het water op zoek naar prooiën. Met een vleugelspan van drie en een halve meter vliegen ze over de zuidelijke zeeën. Volgens een mythe dragen albatrossen de ziel van een dode in zich. Maar zeelui die niet aan zielsverhuizing geloven, hebben toch vaak veel respect voor die zuiver witte, drieste en onbeschroomde vogel met zwarte vleugelpunten en denken er niet aan hem te doden.

Ginds onder het sterrenbeeld het Zuiderkruis zie je nog andere dieren: Patagonische zeeleeuwen en Magelaanse pinguïns, orka's, dolfinen, zeeolifanten, stormvogels ...

Johan Corveleijn

UURWERKEN - JUWELEN - SPORTTROFEEEN

M. ROMMELAERE-DELEU

**Voorhavenlaan 51
8400 Oostende**

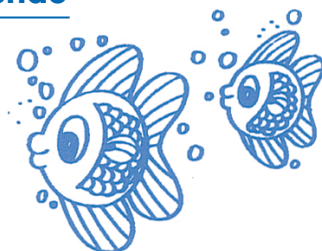
**Vuurtorenwijk
Tel. 059/32 03 21**

Oostendse Vishandel d.v.

Vismijnlaan 109 - 8400 Oostende

TEL. 0473 75 01 21

FAX 059/33 38 58

Openingsuren:

Maandag tot vrijdag:

Zaterdag en feestdagen:

Zondag

7u30 - 17u00

7u30 - 12u30

gesloten

b.v.b.a. Verzekeringen

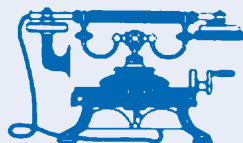
F. Finaut

**ALLE VERZEKERINGEN
ALLE MAATSCHAPPIJEN**

Elisabethlaan 393
8400 Oostende
Tel.: 059/80 26 79
Fax: 059/80 00 81

RIKOCHIP

**artikelen voor de
horeca**

**Tel. 059/325.111
Fax 059/332.426**

Alles voor Dier en Tuin

Kolen - Brandhout - Propaan - Butaan - Mercerie

De Wever - Vanlommel

Fritz Vinckelaan 165, 8450 Bredene

059/32 17 28 • 0476/22 62 96 • Fax: 059/250 289

**DEPOT industriële gasen
Aardgasverdelers**

antargaz

MESSER

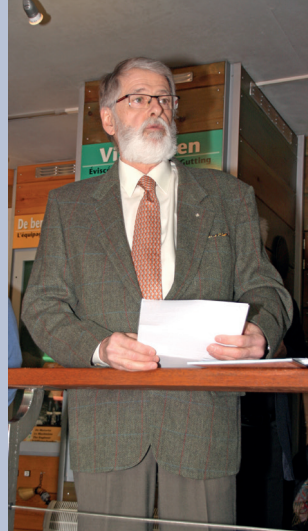
WWW.WEVER.BE

NIEUWJAARSRECEPTIE op AMANDINE, 19 februari 2017

Dames, Juffrouwen en Heren, Beste Vrienden en Vriendinnen, van Mercator, Amandine en Aquarium, een beetje zoals Radio 2, één grote familie ... allen van harte welgekomen en ook hartelijk dank voor uw massale aanwezigheid op onze Krokusreceptie.

Jo

Patrick

In feite is het niet juist en kan het ook niet dat we na 31 januari nog een voorspoedig Nieuwjaar zouden wensen maar toch houd ik eraan jullie allen een 2017 te wensen dat beter mag worden dan het vorige jaar.

Om er maar de slechtste dag uit te halen, bijna een jaar geleden was er 22 maart, een afgrijselijke dag voor velen, van nabij of van ver, een dag van gratis gruwel, van nutteloos moorden en verminken. Een dag om nooit meer te herbeleven. Maar het is alsof het nog gisteren was.

Er bestaan dus vele betere dagen en die zijn absoluut voorbehouden voor 2017.

Zoals ieder jaar hebben we spijtig genoeg enkele trouwe leden moeten achterlaten. Laat ons een ogenblikje stilte houden bij het vertrek van Fernand Derdeyn, Pierre Mees en Pol Vanhoeck.

In 2016 hebben we bij onze Vrienden van het Aquarium ook enkele veranderingen gehad. Sommigen hebben zich na jaren trouwe dienst teruggetrokken, anderen hebben ons komen vervoegen. Toen Eddy Eneman ermee stopte hadden we zowaar twee personen nodig om hem te vervangen.

Zo verwelkomden we Martine Boels die nu ons secretariaat verzorgt en Rudy Laforce die hoofdredacteur werd gebombardeerd om ons boekje verder te laten schitteren. Zij hebben hun toelatings- examen met glans doorstaan. Van ganser harte dank aan beiden voor hun enorme inzet en sympathie. Dit jaar kijken we natuurlijk met ongeduld uit naar de aankomst van onze Mercator. Het is eindelijk gepland, indien het weer het toelaat uiteraard, om op 28 maart terug naar haar oude stek te komen. Ik heb de eer om samen met kapitein en vriend Marc Vandervoort de oude Dame terug te mogen varen. Hoogstwaarschijnlijk zal dit een tweedaagse worden want alles in één dag worden 15 lange uren waarvan de laatste 10 de moeilijkste zijn. Uit de prachtige reportages van Rudy Laforce kunnen we zien dat het schip echt blinkt in haar vel. Gewoonweg schitterend !!! Men zou-bijna-denken dat het een nieuwe is ...

Uiteraard moet dat dan gevierd worden en eerstdaags zullen

we in het bestuur een datum vastprikken wanneer we met de grote familie een bezoekje zullen plannen aan boord, met uiteraard een natje en een droogje (Jo!!) en een rondleiding door de kapitein. Vanaf de dag dat het schip open is voor het bezoek zal ook het fotoboek van Rudy te koop zijn met 160 bladzijden "zantjes" (foto's voor zinder die nie van 't zeitje zin) over de hele werkperiode.

Ik wil ook van de gelegenheid gebruik maken om diezelfde Rudy te feliciteren en te bedanken voor de laatste schitterende edities van ons boekje. Hij heeft me wel gevraagd om uw inspiratie op te wekken voor nog meer artikels voor de toekomst.

Tot hiertoe liep het vlot maar indien we de standaard van

onze uitgave willen behouden hebben we uw literaire en wetenschappelijke inbreng nodig. Dus even in de archieven of in de actualiteit duiken.

Aquatieme 2016 had voor de 1ste maal plaats aan boord van de Amandine en was tot groot genoegen van zowel exposanten als bezoekers een succes, zoals steeds, vatbaar voor enkele kleine verbeteringen. Onze hartelijkste dank aan Jo voor zijn gastvrijheid en aan Jan voor de immer perfecte organisatie. Ook dit jaar heeft Aquatieme weer plaats waarop al onze amateur- en andere kunstenaars van het Aquarium en van de Mercator welkom zijn, waar en wanneer wordt nog beslist.

De boekenverkoop verliep vlot. Nog steeds hebben we een kleine stock en op voorstel van de auteur, Eddy dus, hebben we zowel aan IBIS als aan het Mercator Instituut bij het einde van het schooljaar 2015-2016 enkele boeken geschonken als zeer gewaardeerde prijzen. Dit wordt hetzelfde voor 2017.

Terwijl we dan toch over boeken hebben meld ik met plezier en fierheid de nakende uitgave van het boek "De boten van Bruegel" van de hand van één van onze leden kapitein Freddy Van Daele, hier aanwezig en van zijn vriend Jozef Van Linthoudt. Het werk beschouwt de schepen van de 16de eeuw die Pieter Brueghel de Oude in zijn etsen en schetsen heeft weergegeven.

Onze sponsors hebben ook dit jaar alweer onze vereniging zeer gul gesteund waardoor we ons boekje op het gewenste niveau kunnen blijven uitgeven. Ook aan hen onze zeer oprechte dank. Ook een vaartje met de Nele staat op het programma dit jaar. De datum komt ook in het volgende blaadje.

Om af te sluiten, na al wat in 2016 in ons landje gebeurd is kunnen we misschien beter in 2017 even bedenken wat er dan allemaal in onze wereld zo veel beter zou kunnen worden. Onze grote familie toont aan dat vriendschap nog steeds overheerst in ons leven. Het bewijs is deze grote opkomst vandaag in de Amandine. Men zegt dat muziek de zeden verzacht maar ik ben ervan overtuigd dat de zee met haar schepen en haar visseren ook hetzelfde effect heeft. Ik ben fier en verheugd dat ik hier vandaag bij jullie mag zijn.

*Het bestuur, mijn vrouw en ikzelf wensen jullie allen een opperbest 2017, zonder bommen maar wel met een explosieve gezondheid en met een knallende liefde.
Op de grote familie.*

Patrick

(foto's: Rudy Laforce)

't Leven zoals het was op de maalboten tussen 1967-1977

Arne Pyson

VERVOLG

Bar 1 Prins Albert stuurboord

Ook gezien dat zo'n een tweede steward tijdens het bedienen, z'n glazen oog uitviel recht in de spinazie, hij graaide het oog eruit, likte ervan en stak het terug op z'n plaats !! Niemand had iets opgemerkt.

Bij het opdienen met een zilveren plateau, aan de lopende band, gebeurde het wel eens, toen het schip slingerde, en de saus in de kraag van de niets vermoedende klant terecht kwam. Maar men zweeg daarover om geen tijd te verliezen. Het was van *'treksche deure hé !'* We hadden toen ook veel oosterse groepen aan boord van de "Prins Albert" die een week rondreis door Europa maakten. Er zat een verschil van *'set lunch'* tussen de ene en andere groep. Volgens de prijs die ze vooraf hadden betaald, een duurdere dagschotel met rosbief of een goedkopere 1/4 kip met appelmoes... tijdens wat minder mooi weer ging de boot aan het stekken en het gezicht van de klanten in het restaurant gingen al gauw bleek worden. Ik vroeg aan m'n chef bijnaam *'Negenvinger'* *'wie is wie, wie krijgt wat??'*

't'makt niet ut' riep hij me toe' t'zin toch allemool géle, zoeveel mogelijk kiekens hé, je dwozen, en nie te vele soeppe geven...' Waren er te veel verschillende groepen, elk met hun eigen dagschotel, had de keuken geen potten genoeg en moest de commis dan maar van de Chef-Kok 'Warden', naar de rustsalons op zoek naar braakpannen (spuugzakjes waren er nog niet) dan werden deze inox-pannen op het vuur gezet als kookpot... 'à la guerre comme à la guerre !' sprak aldus de kok.

Op alle oude pakketboten was er veel koper als versiering aan wanden, deuren, overstap, klinken, licht-armaturen e.a. aan boord. En alle bestek: champagne-emmers, koffie/thee & melk kannetjes enz. in zilver.

Als jonge snaken was het onze taak al die toestanden *'Ship-Shape and Shinning'* te houden, met koperpoets en wit poeder *'blanc d'Espagne'* en wij maar wrijven.. als we niet hard genoeg wreven riep de Chef-Steward bijnaam *'Schuffel'* naar ons: *'jongetjes, e betje mèr l'huile de bras gebruiken !!'* Zilver bestek en eieren van de *'Breakfast'* dat ging niet samen, vorken slaan zo wie zo blauw uit, we moesten zeker maken dat tegen het middagmaal terug *'olles'* blonk.

Roi Leopold III, snackbar

-Als we 's morgens aan boord van de schepen kwamen moesten we inventaris maken d.w.z. alle voorraad (zoals eten, dranken, sigaretten enz..) nazien en tellen, toen we van het schip afgingen na de dagtaak terug alles tellen. Voor het verschil, de verkoop dus, moest onze baas van de spijsdienst R.L.Peeters, geld hebben. Simpel; er waren geen kassa's aan boord dus: tellen veel tellen om juist te kunnen *'in te betalen'* te veel of overschot was onder ons te verdelen, maar te weinig was uit eigen zak betalen...De nieuwe brigade kwam dan op en telde opnieuw en de inventaris moest dan kloppen of het was dan opnieuw betalen uit eigen zak, Men moest er ook opletten dat de leveringen die aan boord kwamen uit het economaat en taxfree magazijn aan de wal, ook klopten, want anders kwam je tekort in je *'inventaire'* dus ook eigens bij te passen. Als er werd geroepen: *'camionette is do !!'* Dan wist je het...twa's aan ons.. de hulpjes. Met zware metalen manden *'rinnen'* met vlees, grote zware rieten manden met brood en *'waste'* zakken van 25 kilo petatten enz. *'op je bulte'* in witte vest, langs een kleine gang-way die altijd scheef lag door het hoge of laag water, dat men z'n nek brak. Ook doorheen regen en wind. Op de car-ferry's 's nachts ook.

Dan in Dover, tijdens onze korte rustpauze, we hadden nauwelijks tijd om te eten, dan een lading met zware dozen Cadbury chocolade lossen. Als we er een opmerking over maakten aan de Chef-Steward *'Staf-tje'* zei die steeds: *'nie zagen, speel ollemole gène rolle in e seksfilm, as je mo d'hoofdrolle hêt'*

Roi Leopold III, bar 1

Pakketboot Koning Albert, restaurant 1ste Klas

-Aankomst in Oostende van de “Roi Leopold III”

De kok ‘*Dikke Léon*’ alles tellen in de keuken en aan de Chief-Steward bijnaam ‘*Workel*’ meedelen wat er restte; zoals hier in dit voorbeeld: kippen. Men had als reiziger op de kaart keuze tussen 1/2 kip à la carte, op de dag-schotel 1/4 kip of op een koude schotel ‘*Assiette Anglaise*’ naast ‘*e schelle héspe, paté*’ 1/8 kip...

Dus wat breuken telwerk... Maar onze Chef ‘*Workel*’ was niet zo’n rekenwonder en als hij diep in gedachten zat te rekenen en tellen om eruit te geraken, riepen we luid ‘*CHEF...CHEF !!*’ antwoord: ‘*Ja wat schilt er??*’ “*drie billen is een gat en half!!*”

antwoord : ‘*KUST ME KL....!!*’ Maar hij was wel z’n tel kwijt en moest helemaal opnieuw beginnen de rekening te maken.

-Op het zusterschip van de “Prince Philippe” de “Koning Albert” waren er eens veel Britse groepen (Global- Cosmos- Cooks- Swantours- Wallace Arnould- enz.) aan boord. Dus allemaal groepsmaaltijden. Voor het nagerecht was er iets nieuws toen, een reuzenwafelijs driekleuren/smaken in één blokje. Nu telkens de hulp-steward (‘*n echte steenezel*’) één klant zag die z’n hoofdschotel had beëindigd, ruimde hij deze af, ging naar de keuken beneden telkens om één ijsje, i.p.v. tafel per tafel af te ruimen en een nagerecht te brengen voor 6 of 8 personen.

Dit werkte enorm op de zenuwen van onze Chef-steward met bijnaam 'Kousse' hij zei tegen de commis brengt toch gans de diepvries naar boven (hij bedoelde natuurlijk alle inhoud i.p.v. ijsje per ijsje) nu die jongen bleef maar weg en een tijd later vroeg de Chef mij: *'Pyson !! awèl waar zit dien kleine ..?'*

Ik ging kijken aan de trap die naar de keuken leidde, wat die commis uitspookte ... hij had al de bevestigingsbouten van de diepvrieskist losgemaakt en stond daar beneden te *'blièten'*:

'k kriegien dien bak niet ollène noar boven wè...'

Diezelfde jongen *'zó roend of e bolle'* had wat veel saus en koffie gemorst op z'n witte stewardsvest. Zei Chef 'Kousse': *'moa ventje toch, doe es da vestje of'* Hij bedoelde natuurlijk, haal eens uw propere reserve vest om aan te trekken. Vijf tellen later stond die jongen in z'n onderlijfje af te ruimen voor een volle zaal..

-Soms hadden we ook de groepen van 'School Travel Service' aan boord mee

'Sou, meat, vegetables, potatoes, dessert and tea' een paar honderd personen. Vlug, vlug, bedienen alles moest vlug gaan hé. De 2 koks en één afwasser konden moeilijk volgen. Om het wat vooruit te laten gaan, tussen de verschillende servisen (zittingen) door, stuurden we sommige gebruikte *'taloren'* en bestek, niet naar de afwas beneden.

Prince Philippe verlaat Oostende in een storm.

Maar veegden we deze proper met een servet en staken ze als reserve weg in de gordijnen van de ramen. Zodoende konden we nadien, vlugger een nieuwe zaal klaar zetten. Een nadeel was dat de collega aan de andere zijde van de zaal geen bestek meer vonden om klaar te zijn voor de volgende zitting. Dus wij meer klanten konden bedienen dan hun, dus meer drinkgeld.

Het zwaaien van de Prins Albert met de twee bollen in de achtermast

-Ook soms grote groepen kinderen, ‘*payement à bord*’ moest heel vlug gaan want we wilden daarna nog gewone klanten bedienen. Aan die kids verdienden we weinig. ‘*Omelet, baked potatoes and tea*’. We moesten dan met een grote zilveren kan, met de thee rondgaan, de thee kon niet vlug genoeg trekken, dus deden we wat koffie bij om te kleuren. De kok sloeg eieren in een grote emmer, waarmee we eigenlijk kuisten, met wat melk erbij om dan de samenstelling in één grote pan te kippen. En met een spatel dan de porties te verdelen op de borden. En bovenop een schep 20-30.

‘Sjaansje’, overboord en andere accidenten :

-Pakketboot “Prince Philippe” zomer 1971, zeer warm, zon, kalme zee, windstil. 16.00u. we komen aan in Oostende, enorm veel volk op dijk en strand. Aantal passagiers aan boord 1700. Staan allemaal, op alle dekken, aan stuurboordzijde te genieten van het uitzicht op de stad. Zoals gewoonlijk moet het schip ‘zwaaien’ om achteruit binnen te varen.

Scherpe bocht, met iets te veel snelheid, gevolg het vaartuig begint te helen, met alle gewicht aan een zijde, meer en meer slagzij te maken. Zo dan tussen de koppen binnengelopen, gelukkig het merendeel van de passagiers gaan naar bakboordzijde van het schip om beter het strand en de visserskaai te zien. *'Sjaansje van God'* voor de stabiliteit van het vaartuig of anders was het koekenbak...

Toen we vast lagen kwam de Commandant *'Potter'* (die nooit dronk) in de bar *'he was white and shaken, like a dry martini'*, een grote whisky vragen en dronk die in één slok leeg van de *'spannienge'*.

-*'Prince Laurent'* winter 1977, weinig passagiers, wel wat vrachtwagens. Aankomst Dover western-dock's in de middag. Commandant *'Méuus'*. Ik ben verkoper in de shop op het hoofd dek beneden vooraan.

Het schip vaart achteruit de haven binnen. Op dat moment sluit ik de taxfree shop om boven in de bar m'n collega Willy te gaan helpen de tafeltjes af te ruimen en proper te maken.

De schroeven reageren niet op het bevel *'vooruit'* slaan, om de ferry af te remmen. Zodoende komt het vaartuig met volle kracht terecht tegen de helling met de betonnen blokken, aan het eind van de kade. Op dit moment vlieg ik over een tafel en hoor geluid van brekend glas en een geroep en getier. *'t sloeg a me nêrte'* Niet wetend wat er gebeurt, klauter ik recht en ga naar m'n vriend achter de bar kijken: *'t lag d'oal kop over clooten kapot op de groend'*.

We sluiten de bar en gaan kijken naar het restaurant, alle tafels leeg gevaagd, bestek, borden, bloemvaasjes, tafelnappen alles maar dan ook alles op de grond. De Chef-steward bijnaam *'Schoe'* zit op de grond naast z'n stoel, onwezenlijk voor zich uit te staren van *'t verscho't'*.

Een enorme ravage, dan hadden we de snackbar en keuken nog niet gezien.. De ontvanger van de selfservice had een *'gabbe'* in z'n kop. De roomsoezen plakten aan de spiegels en glazen wanden van de toonbank en bierflesjes dreven in de melk.

De chef-kok *'Procureurtje'* was verbrand aan z'n been, door het hete frituurvet die uit de ketels omhoog was gespoten. En de afwasser *'Zotte Berten'* in de pantry stond tot aan z'n enkels in een soort wit landschap, dit bleken allemaal gebroken borden te zijn. Niet te bevatten, de koelruimtes, de *'lockers'* met drank, voorraad droge voeding, vlees, vis, frigo's, e.d. alles lag door elkaar, op elkaar, verpletterd en kapot.

Wij naar de taxfree, we werden beneveld van de alcohol dampen bij het openen van de deur. Ongelooflijk wat een zootje, wat een stank
De kapotte flesjes parfum dreven in de plakkerige Cointreau, Elixir en

Prince Philippe op de keien in 1953 (Dover haven).

andere likeuren. Flessen advocaat gebroken, die smurrie kleefde zelfs aan wanden en plafond. Mijn *'fond-de-caisse'* munten/wisselgeld die in houten blokken op de toonbank stonden lagen rondgezaaid op de vloer tussen de gebroken flessen 'Grand-Marnier' en Benedictine.

Gelukkig geen enkele passagier gewond geraakt. We hebben daar 3 dagen blijven liggen, de onder-garage was geblokkeerd omdat de assen van de vrachtwagens gebroken waren door de schuivende lading vezelplaten. Hun lading leunden tegen het schut & zijwanden van het vaartuig.

Een gespecialiseerde Engelse privé firma is dan met opblaas rubberen ballons die trucks komen rechtzetten, om het schip verder te kunnen lossen.

Blijkbaar was dit nog eerder gebeurt met andere schepen, zoals de 'Prince Philippe' op de betonnen blokken tijdens een storm in 1953.

En "Prinses Paola" met de Cdt bijnaam *'Stalen Pinne'* heeft er ook op gezeten, maar dan hadden ze zelfs een nieuwe achtersteven nodig.

De "carréz" , de eetzaal van de matrozen, was toen helemaal ingedeukt !!

wordt vervolgd

Openingsuren:

*Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u -
13u tot 17u*

*Op vrijdag van 8.30u
tot 12.30u*

Zeevisserfonds

Wandelaarkaai 4 - 8400 Oostende

Tel: 059 509 555

Fax: 059 509 525

info@zeevisserfonds.be

Kantoor GUIDO DANNEEL bvba

Torhoutsesteenweg 88A (Petit Paris), 8400 Oostende
Tel. 059 51 51 76

Stockholmstraat 39, 8400 Oostende
Tel. 059 70 46 62

BELEGGEN - KREDIETEN - VERZEKERINGEN

CBFA - nr 42097 - ON - nr. 0463117986

Mercator Marina

Mercator Marina, uw meerplaats in Oostende, de Stad aan Zee

Sir Winston Churchillkaai 1
8400 Oostende
Tel : 059/70 57 62

www.mercatormarina.be
info@mercatormarina.be

MAART

*Een ijzige wind jaagt mij
langs klamme paden.*

*Rusteloos schuiven wolken
over de kille heuveltoppen.*

*Vogels zoeken vergeefs
mildheid in de grijze lucht.*

*De zachte lentewind laat
eindeloos op zich wachten.*

Jozef Vandromme

ZEILSCHIP MERCATOR

ONDERHOUDSWERKEN MERCATOR

SEPTEMBER 2015 / TOT MAART 2017

— RUDY LAFORCE —

De grote onderhoudswerken aan het zeilschip Mercator werden fotografisch gevolgd vanaf de verhaling in 2015 tot zijn terugkeer in 2017.

Aan de hand van veel unieke foto's werd een beeld gemaakt hoe specifiek deze werken op de scheepswerf aan het beschermd monument Mercator wel zijn.

Van zodra de Mercator op zijn definitieve ligplaats ligt zal het 160 Blz. tellende boek te koop aangeboden worden in het onthaal van de Mercator. (€20,00)

OOSTENDE
DE STAD
AAN ZEE

25-28
MEI
2017

Oostende voor Anker®

BINNENSCHIEPVAART

OOSTENDEVOORANKER.BE
VISITOOSTENDE.BE

de
zondag

DE GROOTE

VAREN

YACHTING SUD
SUD C&M

Falck
Safety Services

ENGIE
Fabricom

Matroos Jozef DOMS op de Mercator.

Jo Dielman

Jozef (Jos) Doms, geboren te Kessel op 14 mei 1931, begon zijn loopbaan op het zeilschip Mercator als lichtmatroos, matroos, kwartiermeester en ten-slotte vanaf 1957 als bootsman.

Echter op vrijdagmiddag 29 maart 1995 is de gepensioneerde matroos Jozef Doms tijdens het uitvoeren van herstellingswerken aan een mast van de Mercator vanop een hoogte van 15 meter naar beneden gevallen. Hij is aan zijn verwondingen overleden. De Mercator lag aangemeerd aan de Rogakaai te Gent. De zeeman was 63 jaar en werkte nog regelmatig als vrijwilliger op de Mercator.

Persoonsbeschrijving op <i>8-8-50.</i>			
Gestalte	Ogen	Haar	Gelaatskleur
<i>M. 14</i>	<i>groen</i>	<i>blond</i>	<i>geel</i>
Vingerdruk	Huidbeprikking of andere bijzondere tekens		
<i>Rechteroorm</i>	<i>lytke key aan linkerhand.</i> <i>(verlenging van pink)</i>		
Algemeen Stamboek van <i>Antw.</i> N° <i>19904</i>			
Stamboek van N°			
Handteken van den zeeman			
<i>Doms Jos</i>			
			
(Voor adres, zie laatste bladzijde)			

A.W. 200

KONINKRIJK BELGIE	
KOOPVAARDIJ EN ZEEVISSERIJ	
1 ^e ZEEMANSBOEKJE <i>E. 157</i>	
afgeleverd aan :	
Naam	<i>DOMS</i>
Voornamen	<i>Jozef</i>
Geboren te :	<i>Kessel</i>
de :	<i>14-5-1931</i>
Zoon van :	<i>Franciscus Florentinus</i>
en van :	<i>Guormans Maria Rochoa</i>
Nationaliteit :	<i>Belg</i>
Algeleverd te <i>Antwerpen de 8 Aug 1950</i>	
De Waterschout,	
<i>acduyn</i>	

Antw. 1950

Het zeemansboekje van Jozef Doms

Zijn eerste reis met de Mercator was op 8 augustus 1950 met commandant Van De Sande naar Engeland.

Hij heeft met de Mercator ook nog verschillende andere reizen meegemaakt o.a. naar Noord en Zuid-Amerika. Tussendoor heeft hij ook met andere schepen gevaren als matroos ter lange omvaart.

Zijn laatste reis met de Mercator (Brugge, Gent en Antwerpen) was op 25 juni 1993 als bootsman met Commandant Defloor (+).

De zoon van Jos Doms heeft enkele documenten, waaronder dit dagboek, van zijn vader aan de v.z.w. Zeilschip Mercator geschonken.

Tijdens één van zijn zeiltochten heeft hij eigenhandig een dagboek geschreven. Hieronder het verhaal van matroos Jos DOMS geschreven aan boord van Mercator:

** Nota van de redactie: de teksten uit het dagboek werden letterlijk overgenomen incl. de oude spelling en de eventuele taal- en schrijffouten.*

Jos Doms aan het graf van zijn eerste commandant Remi Van De Sande

DAGBOEK over de 28ste Kruistocht van de Mercator, eind 1953.

Van Antwerpen via Tenerife, Port St-Etienne, Dakar, Malaga (Spanje), Brixham (Engeland).

Dinsdag 15 december 1953

Het vertrek is vastgesteld om 11 uur, ouders en familieleden worden om 10 uur aan boord gelaten.

Na een laatste afscheidsgroet werd alles losgemaakt en gleden we zachtjes van de kaai weg en verlaten we het Willemsdok nr 6 voor 2 maanden. Alles verloopt normaal en geraken in 't Scheld om 2 uur, daar werd ons nog een laatste groet gebracht door de kadetten van vorige promotie en onder luid gejuich door jongens laten we Antwerpen achter ons en de reis is begonnen. We gaan voor anker een beetje voorbij Terneuzen om 5 ½ uur. Alle is rustig aan boord, iedereen is goed geluimd en het beloofd een goede reis te worden.

Woensdag 16 december 1953

We zijn nog steeds voor anker. Om 8 uur anker op tot Vlissingen en doen we een proefvaart voor de nieuwe dag. Ik ga om 12 uur aan 't roer en we gaan terug voor anker alweer te Vlissingen.

In de namiddag doen we bootmaneuvers. Iedereen moet in de boot en moeten roeien tot 14 uur. Het is weer een lawaai en een geroep door de kapitein dat horen en zien vergaat. Hij verwittigt de matrozen dat ze zullen moeten roeien in Port-Etienne dat hun tong op hun schoenen hangt omdat ze het niet goed genoeg doen naar zijn goesting. We willen dat nu wel doen maar in onze werkuren en niet erna.

Ik ben vroeg gaan slapen want ik moet nachtwacht doen en morgenvroeg er vroeg uit want ik denk dat we voortgaan en de kapitein heeft ons komen verwittigen dat we 4 op 4 af moeten wacht lopen en zodoende is onze rust tot het minimum herleid en moeten we er van profiteren als de gelegenheid zich voordoet om in ons bed te kruipen.

Donderdag 17 december 1953

Om 5.30 uur uit ons bed, de dag begint vroeg. We gaan om 6 uur voor anker op. Ik sta aan 't roer en breng het schip buiten Vlissingen in open zee.

Om 8 uur zwaait stuurboordploeg, waartoe ik behoor, af en komt de bakboordploeg aan dek. We gaan eten en direct slapen daar we alle 4 uur terug aan dek moeten zijn.

Om 10 uur naderen we Oostende en wordt de loods afgezet en stevenen we zodoende op eigen middelen vooruit naar waar, ja? Niemand weet het. Het weder is uiterst kalm en schoon en d'er is zelfs een cadet zeeziek, hoe het

mogelijk is bij zulks mooi weder is niet te begrijpen.

Om 18 uur gaan we terug op dek tot 20 uur. Ik ga aan 't wiel tot 21 uur en van 19 tot 20 uur uitkijk op den bak. De nacht is helder en de zee is kalm. De maan weerkaatst schoon en helder op het water, en zo vervolgd de Mercator haar weg door den donkere.

Vrijdag 18 december 1953

Om middernacht uit ons bed om onze nachtwacht te doen. De zee blijft uiterst kalm en de hemel is klaar en het zicht is goed wij vervolgen ongestoord onze weg.

Deze voormiddag hebben we enkele zeilen bijgezet maar ze hangen daar slap te wiegen daar er geen wind is. Algoed dat we de moteur hebben want waar zouden we dan anders al gezeten hebben.

In de namiddag steken we van het uiterste punt van de Engelse kust over naar de Golf van Gascogne en ik denk dat we de Golf zullen ingaan tegen de morgen aan.

We hebben dezen avond het meestendeel der zeilen ingehaald, daar er toch geen wind is en we nog steeds met de motor varen. De zee blijft uiterst kalm en het weder is mooi.

Aan boord is alles rustig. Het is nu 7 uur 's avonds en de chef kok is met een matroos samen een deuntje aan 't spelen op hun mondmuziek en zo varen we maar verder zonder zorgen in ons hoofd de donkere nacht in.

Zaterdag 19 december 1953

We zijn deze nacht de Golf ingegaan, het water wordt woeliger maar het blijft mooi. Op den morgen steekt er een licht briesje op en worden enige zeilen gehesen waarbij we weeral aan snelheid winnen, we lopen nu 11 mijl. De zee wordt nog woeliger en de zeeziekte begint te werken onder de kadetten. In de namiddag wordt er niet gewerkt, de zee wordt een beetje kalmer en de zon komt er door. Zo wordt het een beetje warmer, het gene deugd doet.

Des 's avonds worden bijna al de zeilen terug opgetrokken daar de wind bijna volledig gaan liggen is en de zee weer kalm geworden is. Voorts is de dag saai verlopen als al de andere en het leven gaat zijn normale gang hier aan boord.

Zondag 20 december 1953

We zijn om 12 uur in dezen nacht weer aan het dek gegaan, we zijn nu onze eerste zondag op zee en slapen nu al een week 4 op 4. De vaak begint ons

Rust... In lijn me

Sleeplife®

Op maat van jouw leven

et uw SLAAP-DNA®

Gistelsesteenweg 1 8400 Oostende
tel: 059.56.58.50 fax: 059.56.58.51
Oostende@sleeplife.be
www.sleeplife.be

te kwellen, na amper 3 ½ uur rust moet men er telkens weer uit. Ik heb al geprobeerd om aan dek te slapen gedurende de nacht maar het is er veel te koud. Dat gaat nu nog zo'n week duren, amai, ik zal nogal slapen denk ik als we in Tenerife aankomen. Eén groot geluk hebben we en dat is dat de zee kalm blijft, maar ik zal maar niet te hard roepen want aan de Portugese kust kan het nog aardig stinken met de zee, zodat we nog altijd moeten oppassen. In de voormiddag is de zon weer doorgebroken en de zee verkalmd, er is een zachte bries opgestoken en we hebben al de zeilen bijgezet, ze trekken goed en ik denk wel als de wind zo blijft dat we dezen avond uit de Baai zullen zijn.

De pastoor heeft de H. Mis opgedragen dezen morgen maar niemand van de matrozen gaat er heen, degene die 5 minuten tijd hebben liggen in hun bed en de rest is op dek aan 't werken in de mast, voor ons bestaat er geen zondag op zee.

Het is vandaag en week geleden dat ik me nog geschoren heb en mijn baard is wel een halve centimeter lang, toch doe ik hem niet af zolang de kapitein niets zegt. Ik zou hem tenslotte wel willen laten staan. Voorts is er niets speciaals te melden vandaag, juist maar dat we dezen middag tomatensoep krijgen en dezen avond een fles bier, dat is al meer dan genoeg om een goe-dendag te zijn voor ons.

Maandag 21 december 1953

Dezen nacht is de wind gaan liggen en ik denk dat we ter hoogte van Lissabon zijn daar we met de zeilen alleen varen is onze speed tot het minimum herleid en dezen morgen waren we praktisch aan 't drijven, de snelheid bedroeg nog 2 ½ mijl.

We lopen nog steeds 4 op 4 af en tot overmaat van "Koejonnerderij" moeten we nu nog het want gaan tarren, ze spelen nogal met ons voeten hier, 't is precies een slavenschip in plaats van een schoolschip. Nu kan ik begrijpen waarom vroeger op de zeilschepen zoveel kapiteins en officieren verdwenen en vermoord werden. Op sommige ogenblikken zou ik er ook niet aan twijfelen er eentje over boord te wippen, maar de lafaarden zijn bewust van hun kracht en ze maken er zelfs machtsmisbruik van, dat als ze man tegen man zouden moeten komen te staan zouden geen schijn van kans hebben. Om 8 uur dezen morgen werden de grootste zeilen "opgegijsd" en werd de motor terug in gang gezet, daar er toch geen wind kwam. In den namiddag zijn we voor den eersten keer gerust gelaten geweest, we hebben bijna niet moeten werken, deze gebeurtenis mag ik gerust in mijn dagboek noteren want dat zijn uiterst zeldzame gebeurtenissen. De wind wil maar niet terug

komen en de motor blijft draaien. Dezen nacht zullen we ter hoogte van Gibraltar zijn, we vorderen goed en er blijft ongeveer nog 500 mijl te doen. We kunnen gemakkelijk voor Kerstmis in Tenerife zijn als ze willen, maar! De zee blijft heel kalm en de zon begint warmte te geven, we beginnen stil aan te voelen dat we de warme streken naderen en als de zee zo kalm blijft zullen we er binnen een dag of 3 zijn denk ik. Ik hoop dat alleszins want we zijn allen doodop en we verlangen achter niets anders dan rust en nog eens rust want we zijn alle dagen 12 tot 14 uur op dek.

Dinsdag 22 december 1953

Vandaag valt er niet veel te vermelden, het is een gewone triestigen dag geweest, nog altijd 4 op 4 af en het blijft duren. We zien nog geen vooruitzicht, altijd hetzelfde, water en nog eens water, het schip drijft in plaats van te varen en we weten niet waar en wanneer we ergens zullen aanlanden. He weder blijft uiterst mooi en 's nachts wordt de zee overgoten door gloed van het gouden maanlicht, zodat het zicht 's nachts van dat heerlijk schouwspel uiterst mooi is, een mens zou op zulke heerlijke ogenblokken sentimenteel worden.

Woensdag 23 december 1953

Dezen morgen hebben we weer de moteur aangezet daar de wind weer volledig gaan liggen was. De zee is nu zo glad als een spiegel en de zon begint te branden zodat het een aangename dag wordt om te werken. Daar we nu uit de gevaarlijkste zones van stormen weg zijn, beginnen we de winterzeilen af te slagen en zomerzeilen te vervangen. Werk is er genoeg nu, maar iedereen werkt nu met moed en onze zorgen en onze vaak wordt al spoedig vergeten want naar het schijnt zullen we morgenavond aan de kusten van Madèra voor anker gaan om daar dan Kerstmis te vieren, honderden kilometer van huis op een klein schipje, met honderd man aan boord zullen we het zo goed en zo schoon mogelijk proberen te doen. Het is nu 4 ½ uur 's avonds en ik ben juist afgezwaaid van mijn wacht en terwijl ik mijn dagboek schrijf nu doorklieven we met volle snelheid het helderblauwe water in de richting van het eiland Madère. Ik heb al een paar maal van boven uit de mast gaan kijken of er niets aan de horizon te zien was maar nog niets, ik denk dat het voor morgen is.

Donderdag 24 december 2017

Dezen morgen om 7 uur kwam er recht vooruit land in 't zicht, het was het eiland Porto Santos. De moteur werd afgezet en alle zeilen gehesen en daar in 't geheel geen wind was zijn we er heen gedreven. We hebben een hele dag nodig gehad om er te komen. Het wordt normaal voortgezet, maar het vlotte toch niet gelijk anders, iedereen der kadetten was altijd maar naar het land aan 't kijken en ze waren zo kontent als een kind nu er land was, het was juist 10 dagen geleden.

Dezen middag terwijl we aan 't eten waren gooide ik een kiekenpoot in één van de matrozen zijn telloor soep en die braakte dan bijna zijn hart uit zijn lijf. Die poot heeft dan de ronde gedaan in onze telloren en ze hebben er mee gespeeld en gesmost totdat hij van boven uit het schijnluik in één van de bootsmannen zijn telloor belandt is, die sprong woedend recht en stormde recht naar de matrozen, maar we waren onschuldig natuurlijk en zo gebeuren hier honderden grappen gelijk dat. Als er frieten te eten zijn bv. als ze met de pot binnen komen, stormen ze erop af, gelijk een bende wilde horden, en dreigend die niet rap genoeg is heeft niets of altijd het kleinste biefstukje en de zwakste is altijd het slachtoffer van de sterke en dikwijls worden er klappen uitgedeeld ook al alvorens ze aan 't eten zijn. 't Is somtijds schandalig maar ja! Men moet er in meedoen want anders hebt ge nooit niets.

Dezen avond om 5 uur hebben we het anker laten vallen aan het eiland Portos Santos en alle zeilen werden opgedoekt. Het eiland is maar een rotsmassa en schijnt niet erg vruchtbaar, van hier aan boord kan men een dorpje ontwaren van veelkleurige kleine huisjes en in de verte kan men het eiland Madère ontwaren. We liggen hier goed en alles wordt in gereedheid gebracht om dezen nacht Kerstmis te vieren met een nachtmis. Post 1 is schoon versierd en veelkleurige lampjes en daarbij een versierde kerstboom. Maar wij, de matrozen, hebben weer geen kans om Kerstmis te vieren, we moeten dezen nacht wacht doen en morgen om 6 uur dekwassen. We kunnen dat alleen maar doen in onze gedachten of in onze dromen. Mijn gedachten gaan nu ver weg over zee terug naar mijn dierbaar dorpje waar de gelovigen dezen nacht stellig de H. Mis zullen bijwonen om zo schoon en goed mogelijk dat feest te vieren. Maar wij zitten hier, we hebben nog niet eens de gelegenheid gekregen om de H. Mis bij te wonen. De wereld is toch niet eerlijk. Op deze ogenblik wordt er stille nacht gezongen aan boord en de tranen springen in mijn ogen van machteloze woede, want die lafaarden van officieren mogen voor mij gerust kreveren.

Vrijdag 25 december 1953

Tegen alle verwachtingen in heb ik de nachtmis bijgewoond. Ik was van wacht tot 12 uur 's nachts en heb also de gelegenheid ten bate genomen om te gaan. Iedereen was in uniform en na de mis werd er porto en bier geschonken voor niets! Er werd plezier gemaakt dat horen en zien verging, ze hebben gezongen ieder op hun beurt, niemand ontsnapte. Den aalmoezenier speelde op een harmonika begeleidt door kadetten met een gitaar en een mondmuziek. Alles daverde van 't lawaai en aan slapen werd niet gedacht, diegene die in hun bed lagen moesten er van armoe uitkomen. Dat duurde zo heel de nacht, de flessen werden op de tafel gehaald en iedereen kwam weldra onder den invloed van de drank. Ik kreeg op 't laatst een ferm stuk in mijn kraag en ik werd weer sterk dan natuurlijk. Ik heb zelfs een luitenant uitgedaagd tot een 2-gevecht, maar daar kwam niets van. Ik ben tenslotte toch in mijn bed gesukkeld en ben er eerst uitgekomen den middag om 12 uur, ik heb gegeten en ben er terug in gekropen tot 4 uur dezen avond en ben mijn dagboek gaan invullen. Dezen avond wordt er cinema gespeeld en ik zal er maar heengaan want dat zal waarschijnlijk het laatste zijn dat we krijgen hier aan boord voor Kerstmis en alles samen gevoegd is het nog zo slecht niet geweest voor een Kerstmis op zee met de Mercator. We mogen niet klagen en ik ben content.

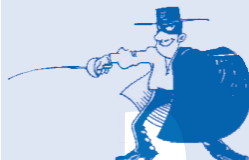
Zaterdag 26 december 1953

Deze morgen werden we om 6 u uit ons bed gezet om anker op te doen en te vertrekken. Alle zeilen werden gehesen en we waren weeral verder in de richting van Tenerife. Rond de middag passeerden we Madera. We staken naar de wal toe om de stad Funchal te groeten en na dit stevenden we recht vooruit in volle zee. In de namiddag stak er een lichte storm op. De Mercator legde zich scheef onder den druk van de wind in de zeilen, hij begon op en neer te dansen en zoals altijd begon de zeeziekte onder de kadetten in volle tomen te werken, ze lagen te braken over de zijde dat ge er kompassie zou mee gekregen hebben. Er bleven ons nog 230 mijl te doen en praktisch zouden we 24 u later er moeten aankomen in Tenerife, want naar het schijnt gaan we daar Nieuwjaar vieren. Het was vandaag dat het wachstelsel 4 op 4 afgelast werd en het gewone wachstelsel 4 op 8 in voege kwam. Het werd tijd want de sterkste onder ons krijgde men zo omver.

wordt vervolgd

Zoekt u ook voor uw verzekeringen:

- ✓ Een vertrouwenspersoon die aan huis komt?
- ✓ De tijd neemt voor een persoonlijk en professioneel advies?
- ✓ Een snelle dienstverlening wanneer u
 - ⇒ informatie wenst?
 - ⇒ dringende hulp nodig hebt?
 - ⇒ met een schadegeval geconfronteerd wordt?
- ✓ Interessante voorwaarden voor
 - ⇒ uw autoverzekering
 - ⇒ uw woningverzekering
 - ⇒ uw levensverzekeringen en pensioensparen!
 - ⇒ uw hypothecaire lening
 - ⇒ het financieren van uw projecten
 - ⇒ zelfstandigen: PROJECT OP MAAT !

CBFA NR. 62077

Dwarsstraat 5 - 8400 OOSTENDE

Tel: 059/33 36 60 - Fax 059/50 25 37

E-mail: ivan.poppe@skynet.be

Voor een afspraak,
contacteer:
Zakenkantoor
Ivan Poppe VOF

Bezoek ook onze website www.zakenkantoor-ivan-poppe.be

WIE VAART ER MEE MET DE NELE ?

***De Nele vaart ook voor onze Vrienden van het
Noordzee Aquarium van Oostende.***

Dagvaart van 10u00 tot 17u30

Prijs voor leden VNAO is € 25,00 p/p. (min. 20 pers.)

Middagmaal mogelijk, met belegde broodjes of warm (af te spreken)

Consumpties aan € 1,50

Namiddagvaart van 13u30 tot 17u30

Prijs voor leden VNAO is € 15,00 p/p. (min. 20 pers.)

Maximum 25 passagiers

**Voor meer info zie www.denele.be of neem contact met
André Nolf (0477 77 30 07)**

Met stv / Roald Amundsen

Bermuda's

Azoren

Maandag 28/3.

Paasmaandag.

Het heeft de hele nacht geregend en de wind is gaan liggen. Rond 3 uur moesten we Emma weer inschakelen en de zeilen strijken.

Vanavond pakken we reeds de marsen en enkele stagzeilen uit zodat we klaar zijn wanneer het begint te waaien. Op zee moet je de dingen kunnen voorzien. Het zou wel eens een ferme vlaag kunnen worden want er zit ons nog steeds een depressie op de hielen.

De namiddag hebben de leerlingen op hun beurt voor Paashaas gespeeld voor de bemanning. Ze hebben goed wraak genomen want de pakjes lagen duivels goed verstopt. Maar uiteindelijk heeft iedereen nu zijn rantsoen chocolade voor enkele dagen. Men had al vlug door dat Captain Grumpy een hekel heeft aan zoeken en op een heel keurige en diplomatische manier heeft men m'n ei komen afleveren op de brug. Lieve meiden.

Mijn medicijnkunst heeft vruchten afgeworpen want Sabine is reeds terug aan dek verschenen. Haar boyfriend (romantiek bestaat dus nog steeds op zee) heb ik Romeo gedoopt en ik heb hem tegelijk enkele richtlijnen gegeven hoe je een ziek lief moet vertroetelen. Toegegeven, hij doet zijn best. Rond 22u kunnen we de zeilen weer bijzetten en Emma afdanken. Niet alle

zeilen want de wind zet goed door. Tegen morgenvroeg 4 uur zal er nog meer wind staan en bij dageraad kan er nog meer canvas gezet worden.

Voor vandaag volstaat het, ik ga ook onder zeil.

Dinsdag 29/3.

Alles verloopt zoals voorspeld. We rollen met 6 knopen richting Azoren. Met al het zeilen zetten en strijken heb ik ettelijke uren op de brug doorgebracht. Niet dat ik geen goede stuurman heb maar den ouwe weet graag alles en je kan ook steeds bijleren. Op zee ken je nooit alles. Oren, zien en zwijgen, je kennis stelen van iemand die het nog beter kent.

Mijn stuurman bestaat uit Helmut, een gepensioneerd Kielkanaal loods, voordien kapitein. Zeer gemoedelijke man die de Roald ook reeds enkele malen heeft bevaren. Tweede stuurman is Johannes, eveneens een geroutineerde Roaldie en als derde is er de Zwitserse Marion die haar eerste reis maakt als stuurvrouw. Zij was al lange tijd mastcaptain en kent het schip als geen betere. Het is reeds de derde maal dat we samen varen en ik noem haar de zingende toppsi (mastkapitein) want Zwitsers spreken een beetje zoals Limburgers. In de machine hebben we als chef Verena. Ook burgerlijk ingenieur en vaart soms als kapitein, chef of 1ste stuurvrouw. Kent het schip ook op haar duimpje en laat dit ook geregeld horen. Aan dek heb ik nog 5 oudgedienden en alles samen is het een prachtige bemanning.

Ik moet uiteindelijk met zo'n zootje niet veel meer doen dan de regel van de drie D's toepassen :

Decide, Delegate and Dissapear ! Ieder zijn job zou ik zo zeggen.

De leerlingen leren ook de wachten lopen. Ze vullen, in de mate van het mogelijke, alle graden in (behalve de mijne).

We lopen nog steeds een goeie 6 knopen en rollen alweer een nieuwe, deze maal, natte nacht in. Ik had gehoopt dat Bermuda-Azoren een zonnige reis zou worden maar het blijft bij hopen, nattigheid en wolken.

Woensdag 30/3.

Het wordt de hele nacht rock & roll. Wanneer we de stagzeilen willen bijzetten liggen we dwars op de deining, wanneer we enkel op de razeilen varen hebben we de wind in de kont en is de stabiliteit uit het schip. Dus wordt het zowiezo rollen en moeilijk sturen. Voor de meesten aan boord wordt het moeilijk slapen en de vermoeidheid laat zich voelen. Vooral in het kombuis is het hard labeur en gevaarlijk voor brand- en snijwonden.

We hebben twee jongens met een ontsteking, de ene aan zijn voet nadat hij een stukje glas heeft mee genomen vanuit de Bermudas, de andere aan zijn duim nadat hij in een proefstuk nagelbijten was gezakt. In plaats van onmiddellijk te verwittigen komen ze daarmee op de proppen wanneer ze alle kleuren van de regenboog hebben. Dan schrijven we maar Medico

Cuxhaven aan met een fotootje erbij en hopen dat die een oplossing hebben. Beter goed advies vragen in plaats van zelf doktertje te spelen maar wanneer we het antwoord krijgen hebben we in feite reeds alles gedaan zoals het hoort.

Vanavond is het cinema. Zoals bij de Fransen kosten ook bij de Duitsers de ondertitels te veel geld en is alles gedubbeld. Met mijn Anglogerman versta ik er niet te veel van en ga dus maar naar mijn kooi. Bovendien belooft het een nachtje stevig rollen te worden, alhoewel ik daar niet veel last van heb. Ik neem echter graag wat rust in reserve want je weet maar nooit wat de nacht brengt. Het is niet altijd raad.

Rond 22u kruisen we een jachtje van 10 meter. Die lui hebben moed om in deze deining een oversteek te maken. Wanneer je erin verzeild geraakt kan je er natuurlijk niet uit. Alles gaat goed aan boord zeggen ze en ze bedanken ons voor de interesse en ons medeleven in deze 7 Bft toestanden.

Ik ga terug naar mijn hut en duik in mijn kooi.

Donderdag 31/3.

We zijn reeds een week op zee. Indien alles goed loopt kunnen we Horta op het eiland Faial binnen 7 dagen aanlopen. Om deze haven binnen te lopen moet het echter mooi weer zijn want het is daar niet te breed en nogal tricky om te manoeuvreren met zo'n groot ding. Vooral dat we hier niet beschikken over boegschroeven en andere vernuftige elektrische dingen waar zelf jachtjes van 15 meter zijn met uitgedost. De onze is wel 50 meter, vangt veel wind op en werkt enkel op verstand, truukjes en Norwegian Steam, armkracht dus. Tot hiertoe zien de weerkaarten er wel gunstig uit. We wachten dus af. De bemanning ziet het uiteraard wel zitten om een stopje te doen op Horta en om als gerespecteerde oceaanzeiler in Peter's Café Sport eentje te gaan drinken. Dat kan dan mee in hun palmares. Niet iedereen kan een pint gaan drinken bij Peter, je moet dit wel met de boot doen.

De wind is gekrompen van WZW naar WNW, 6 tot 8, bij momenten, de deining volgt. We moeten steeds de zeilen en de koers aanpassen om niet teveel te rollen en toch nog snelheid te behouden, maar dat lukt. Met een 6 knopen komen we gezapig dicht bij onze bestemming. Het schip rijdt prachtig op de golven die toch rond de 5 à 6 meter hoog zijn. We houden ze driekwart over het achterschip om het comfortabel te houden. We zijn toch nog ergens met vakantie, niet, dus comfort moet erbij zijn, voor zover mogelijk bij deze zee.

'k heb niets meer verteld over de kombuis mirakelen maar hun chili con carne, de gebraden kip met zoete aardappelen en hun spaghetti bolognaise waren zeer lekker. Alle dagen verse broodjes bij het ontbijt, het brood is uitstekend en zeer afwisselend, al of niet met opzet of puur toeval, dat weet ik niet maar het smaakt goed en oogt mooi.

's Morgens is er steeds verse fruitsla met onder andere zwarte bananen

van de Bermudas, sappige ananas van Cuba, een of andere griespap, confituren, kaas en "kilometerworst". Dat laatste bestaat op ieder schip sinds mensenheugenis. Dat is een soort sossis met de kleur van kalfsworst en die, hoe meer je er ook maar aan snijdt hoe langer ze wordt. Dat ding geraakt nooit op. De eerste maal dat ik dit culinair fenomeen heb ontdekt was op ons schoolschip Montalto in 1970. Onvergetelijk en onvergeetbaar! Het is een wonder dat deze samengeperste troep de gezondheidsinspec-

tie passeert, het zal dus wel te vertrouwen zijn maar daarom nog niet te vreten. Om de smaak te verdoezelen wringt men er nog enkele olijven tussen die dan op hun beurt een onfris geurtje achterlaten. Heerlijk, maar geef mij dan maar een schelleke filet d'Anvers. Rond 11 uur steekt de wind goed door en kunnen we de hele was buiten hangen, bijna alle zeiltjes bij. We lopen zelfs 8 knopen bij momenten. Het windeliedje duurt echter niet lang want om 16 uur valt de wind als een blok maar de deining zit er nog steeds. Om 17 uur starten we de machine en worden de zeilen gestreken en geborgen. Met de zeilen alleen halen we niet genoeg snelheid om goed te kunnen sturen en vallen we dwars op de deining hetgeen niet gezond is, noch voor het schip, noch de bemanning. Emma wordt dus gewekt.

De 2de stuurman wou kost wat kost een meeting (tussen twee zeilen in) met de vaste bemanning. Duitsers pallaberden even graag als Nederlanders en ik laat ze maar doen. Als man van niet teveel woorden vind ik dat maar verloren tijd maar indien het hen kan gelukkig maken, waarom ook niet.

Mijn 1ste stuurman bekijkt het zowat en is akkoord dat, indien er geen problemen zijn we ze dan ook niet moeten uitvinden. Conclusie, ze deden hun babbel en alles bleef zoals het was. Ik had er maar de helft van begrepen en toen ik zei dat ik geen problemen had en er ook geen verwachte met zo'n goeie bemanning was de vergadering geschlossen. Amen.

Vooraf de 2de stuurman voelde zich voldaan.

Onder het geronk van Emma zal ik ook maar gaan ronken. Geen mens die het verschil zal horen.

Vrijdag 1 april.

We kunnen ons uiteraard aan een of andere grap verwachten. We zijn op onze hoede.

Alle dagen gaat er een "tagesmeldung" op internet waar de landrotten onze avonturen kunnen volgen. Iedere student heeft om de beurt de taak zijn proza de wereld in te sturen en de ene kan dat wat al beter dan de andere. Vandaag was het aan Ana, een pittig levenslustig meisje dat op ieder moment van de dag iets positiefs en aangenaams ontdekt. Moest de hele wereld denken zoals zij dan zouden er veel psy's zonder werk zitten.

Ik heb ze gefeliciteerd en heb haar meteen gevraagd of ik de tekst ook mocht meenemen.

"Genieße den Tag". Het beschrijft zo mooi de atmosfeer aan boord
(vertaalde tekst zie Blz.53)

Ik had het zeker niet beter kunnen zeggen.

Bedankt Ana.

Patrick Vermandel

wordt vervolgd

Vrije vertaling brief van Ana uit het Duits

Datum: 31.03.2016

Weer: bewolkt, lichte regen

Naam: Ana Mühlinghaus

**"GENIESSE DEN TAG"
GENIET VAN DE DAG**

Bijna alle dag-journalen hebben het over het saaie dagelijkse leven aan boord of over andere saaie dingen. Ik wil jullie iets vertellen over de mooie dingen, waarover veel te weinig verteld wordt.

Het is natuurlijk vervelend als je in het midden van de nacht wakker gemaakt wordt. Maar het opstaan is iets voor mij waar ik het meest naar uitkijk, want als je geluk hebt en als het goed uitkomt kun je zowel zonsopgang als zonsondergang observeren. Bovendien kan je bijna steeds de sterren zien en misschien ook het één of andere sterrenbeeld herkennen. Het kraaiennest is een tijd om na te denken. Je bent alleen met jezelf en je kunt heerlijk de hemel en de zee bestuderen. De zee biedt evenveel bijzonderheden als de hemel: soms lage, soms hoge golven, het lichten van de zee wat me steeds weer imponeert en de vele zeebewoners die we soms ook te zien krijgen.

Aan het roer voel je jezelf sterk, want je hebt de controle over het schip, maar wee je gebeente als je de verkeerde richting in gaat. Het is prachtig om het zeil te hijsen en zich te realiseren hoe snel we zijn en hoe luchtig de „Roald“ over de zee heen glijdt. Sommige van ons worden ook door de deining ziek, maar hoe saai zou de les niet zijn zonder voorwerpen die door de lucht vliegen!

Dan de avonden: films bekijken of gewoon gezellig samen zitten praten in de messroom. En als je 's nachts niet kunt slapen zijn er altijd voldoende mensen wakker om mee te praten. De docenten, de vaste bemanning en de leerlingen zijn voor mij net een tweede familie met de „Roald“ als ons gemeenschappelijk tehuis. Ik voel me hier zo geborgen, ik wil gewoon niet weg, maar in Duitsland wacht mijn echte familie op mij (niet dat ik van jullie minder hou). Maar nu al weet ik dat ik na deze reis zeker weer terug zal komen.

Ik mis mijn familie thuis heel erg en heb jullie allemaal even of nog meer lief.

Groetjes aan allen in St. Tönis en in Krefeld. ..

Karo stuurt eindelijk weer heel veel groeten naar Lindenberg.

Vermijdingsrituelen in de visserij

Het ship is een symbolische vrouw. Het wordt gedoopt, krijgt een naam, een peter en een meter. Tijdens de vangst 'bezwangeren' de vissers het ship en het wordt in de vismijn 'verlost'. (Op de foto: vissers op de Vlaamse IJslandvaarder Amandine, thans museumschip in Oostende).

Oostende is een spookstad. Dat bewijst de Vlaamse Volksverhalenbank. Die bevat 174 getuigenissen van Oostendenaars die met een spookachtig verschijnsel geconfronteerd werden. Veel ervan hebben met de visserij te maken. Dat is logisch, want tot in de jaren zestig van de vorige eeuw is Oostende een indrukwekkende vissersstad geweest.

Een aantal van die vissersverhalen hebben met *vermijdingsrituelen* of *rituele mijdingsregels* te maken. Zo moeten sommige woorden ('paster') aan boord vermeden worden, sommige voorwerpen (lange broden, krentenbroden) en sommige handelingen (scheren)... Op weg naar 't ship mijd je priesters, vrouwen (Miete Delange in 't bijzonder) en sommige dieren (katten). Het zijn taboes (woordtaboes en visuele taboes). Als ze niet vermeden worden, kunnen er bovennatuurlijke sancties volgen.

Die spookverhalen hebben bijgevolg een welbepaalde functie, ze herinneren de vissers aan de gevolgen van onzorgvuldigheid en ze zorgen ervoor

dat de taboes gerespecteerd worden.

Uit zo'n verhalen valt veel te leren. Bij het uitvaren moeten vrouwen gemeden worden, pastoors, katten, maar vreemd genoeg ook... zwanen. Bestaat er een verband? Wat hebben een vrouw, een pastoor en een zwaan met elkaar gemeen?

In 1958 noteerde een wetenschappelijk medewerker van professor Stefan Top volgend verhaal uit de mond van een Oostendse visser. Hij heeft het over een zekere Aspeslagh, *'e visscher die voarde en die mên's aad alle tegenslagen van de wêreld. 't Was z'n eigen schip, stief kattelik, awor, ê j'aad ol de tegenslagen van de wêreld. Bie zoverre datten soms in zèè e zwoane zaag zwemmen, gelijk of da j'ier in den of êt. Zo die zwoane kwaam tegen de boord, zo ze verschuwden ziender dadde en da wilde mo nie weg gaan. Tot op e zekere kèè datten e sleep deide op ze visscherie en ter zat toar mor èèn toenge in, e groaten, jûste 't vel over de groate. Zo nateurlik, j'êt da toa were over boord gesmeten.*

En osten ton thûs kwaamde, je gienk ton no de paster, je gienk da gon zeggen. En de paster zei: "Ewêl, je zie gie beëkst gewist. Aa j'em in 't vier gesmeten, ewor, die ekse gieng verbrand gewist ên."

Zo die paster êt em ton belezen, wiewoater en ollegoare meegegeven.

Zo j'is ie ton nateurlik were in zèè gegoan. Mo da was nog assan 't zêlfde. Z'ên em tonne e krûsbeeld gegeven, voer an ze korre t' angen. Ton is da mo stilletjes an, stilletjes an verbeterd awor. Enne zo êtten ie toen nieks mi gewoare geworden.'

In vind nog gelijkaardige voorvallen. *'Da was e visscher ên je gienk no zèè met de sloepen nog in de tied ee. En osten an d'oede kerke komt wo da de peperbusse nu nog assan stoat, ter lopen doa zes klèène zwoantjes, gèèle klintjes; "Wa doet dadde ier" zegten "in 't gat van de nacht, die zwoantjes. Kom bèèsje kom" zegten, en med under panger (...), lokten die bèèsjes bie em en stikten z'n in ze panger. Enne je go no 't schip, en je go no zèè, en je zegdie an niemand niet. En oan ze al verre in zèè zien, d'èeste nacht, vertelten, wa datten doa mee êt en woa datten da gevoenden êt.*

"Ja mo" zegt de kappeting "rap je gie mor alles op" zegten.

"Ewê", zegten "wad is ter doar an gelegen" zegten "omme binnen zien 'k gon ze kik liens of rechts dragen, ze kunnen z'op kwèèken" zegten.

Mo nu den twidden nacht, je wilt die bèèsjes eten geven en da zien in de platse dosoofden. Je roept de kappeting en roept de zes andere mannen, — zes mannen en e joengen is ter an boord van de sloepen — en die mân'schen staan aal verstomd. En zegt de kapting: "Dat is e slich voortèèken" zegten "ke gon ik nie vors" zegten "ke gaan ekik nie verder op de visvangste, 'k gon ik werekèèren" zegten en je vroege d'ander mên'schen under avies, en zieder

meubelzaak

**TOP
CENTER**

Tel 059/50.38.50

www.meubelentopcenter.be

**Torhoutsesteenweg 673
8400 Oostende**

Het noorden kwijt ?

**Service voor u, uw boot en uw project
in kompassen, kabels, kettingen en touw.**

ompas

Compass-Adjuster at your service!

Hendrik Baelskaai 15, 8400 Oostende

T +32 (0) 59/32 00 57 • E service@compas.be

www.compas.be

Maritiem Instituut Mercator

Maritiem secundair onderwijs
1ste – 2de – 3de graad
www.maritiemonderwijs.be

ASO
TSO
BSO
DBSO

Nieuwe richting:

ASO MARITIEME WETENSCHAPPEN

(wetenschappen-wiskunde)

Baggervvaart

Koopvaardij

Zeevisserij

Sleepvaart

Kustvaart

weregekekèrd! En oan ze binnen kwamen die vint die ze gevangen adde, doar an de peperbusse, ze wüf was dood, ze wüf was gestorven.'

En zo zijn er in die Volksverhalenbank nog een aantal vertellingen te vinden waaruit blijkt dat zwanen te mijden zijn. De vraag is waarom.

Er bestaat een antropologische studie die het over dergelijke *rituele mijdingsregels* heeft (*) Daarin wordt het verschijnsel als volgt geduid: *'Waar sprake is van gevaar, economische onzekerheid en onvermogen om ecologische krachten te beheersen, daar treft men rituelen, magische handelingen en taboes aan.'* Het spreekt vanzelf dat de visserij hieronder valt. De visserij is ook vandaag nog altijd het gevaarlijkste beroep ter wereld, er bestaat nog altijd geen zee zonder stormgevaar en de opbrengst van de visserij is nooit op voorhand bekend. Het is een situatie die bij de betrokkenen gevoelens van angst en onzekerheid oproepen. *Rituele mijdingsregels* helpen, net als amuletten (kruisbeelden, paternosters...) die gevoelens te onderdrukken. Vandaar ook dat de overgang van het vasteland naar de zee, de afvaart, ter zake erg gevoelig ligt. Tijdens die overgang nemen de vissers een veelvoud van ongeschreven regels in acht die hen van een goede vangst en een behouden thuiskomst verzekeren.

In de Volksverhalenbank vind je dan ook een aantal verhalen van vissers die weigeren uit te varen als er een slecht voorteken is: *'Ja, Miete de Lange, godomme, m'ên nog bie eur geweund, m'ên nog in èèn üs geweund, j'aam. Os't er e sloepe moest in zèè goan, en ze zaat zie op e poale woa dad under ende an vaste was, ze giengen zieder ni zeggen: "Madame, god e beetje weg wè." Nei's, ze giengen zieder wachten toe da ze giengde. Ja, ze giengen nie weg goan wi, ze giengen in zèè nie goan.'*

Die vrouw was een slecht voorteken, net zoals hoger vermelde zwaantjes dat waren. Maar nogmaals, wat is het verband tussen een vrouw en een zwaan?

Er is een wetenschapper die in 1964 een ter zake belangrijk verband ontdekt. (**) Hij onderzoekt welke dieren zoal taboe zijn bij de afvaart. Een eerste categorie bestaat uit dieren waarvan mensen geloven dat duivels en heksen zich erin transformeren. Zo bestaan er vissersgemeenschappen waar hazen, konijnen, vossen, ratten, katten, honden, raven of kraaien vermeden moeten worden.

Er is nog een andere categorie en die bestaat uit dieren die ambigu zijn. Zo is zalm een taboe in vissersgemeenschappen van Bretagne en Schotland. Da's merkwaardig, want een zalm is een vis. Maar omdat hij zowel rivier- als zeevis is, is hij dubbelzinnig. Ook dieren die zowel op land als in het water leven zijn ambigu. Paling en otter zijn taboewoorden in de Shetlands, zeehonden (Shetlands, Orkney, Schotland en Zweden), alligators in Texas

en kikkers in Zweden. Dat zijn allemaal dieren die zowel te land als te water leven. En zoals bovenstaande spookverhalen ons leren, geldt er in de Oostendse visserij een taboe op zwanen, ook een dier dat zowel te land als te water leeft, ambigu is en dient gemeden te worden.

Dat zijn dieren. Maar waarom is er dat taboe op vrouwen? Ze behoren tot de vissersgemeenschap, waarin ze belangrijke taken uitoefenen (sociale reproductie, netten breien, zakelijke taken zoals de verkoop...), maar ze werken niet aan boord van het vissersvaartuig. Daarin ligt hun ambiguïteit. Om alle onzekerheid te bannen moeten de zaken in zo'n overgangsritueel gescheiden blijven: vrouwen dienen bij de afvaart vermeden te worden. Antropoloog Rob van Ginkel zegt het als volgt: *'Vanaf het moment dat vissers hun huis verlaten om zich op weg naar hun boot te begeven, tot het tijdstip waarop ze weer voet aan land zetten, vertoeven ze in een ander en minder bekend fysiek en cognitief domein. Gedurende dat tijdsbestek zijn ze, niet alleen in lichamelijke en economische zin, maar ook en vooral in boven-natuurlijke zin, bijzonder kwetsbaar. Dat ze zich niet met vrouwen kunnen associëren, die moeten mijden, komt omdat ze op weg zijn naar een andere, symbolische vrouw, te weten hun boot.'*

Het schip als andere vrouw! Het is inderdaad iets wat ik ook in de Vlaamse visserij gehoord heb. Van Ginkel bevestigt: *'Een vaartuig is niet slechts een materieel, maar ook een symbolisch object. Een boot wordt gedoopt, krijgt een naam (vaak van een vrouw) en heeft soms zelfs peetouders. Er wordt altijd in de vrouwelijke vorm aan een boot gerefereerd.'*

Vissersvrouwen spelen een belangrijke rol in de visserij, maar niet aan boord van 't schip. Daarom zijn ze 'ambigu'.
Op de foto: vissersvrouw Maria Poitier tijdens WO II in Brixham.

Van Genkel merkt ook een zekere seksuele connotatie op in de aard van het visserswerk: *‘Vissers werpen hun netten uit en ‘bezwangeren’ hun boot met de vangst, die zij in haar ‘buik’ (het ruim) bewaart. In een haven wordt de boot van haar vangst ‘verlost.’ De economische reproductie in de visserij vertoont een opvallende familiegelijkenis met de sociale reproductie. Men zou kunnen zeggen dat een vaartuig voor vissers, gedurende de vaart, een symbolische eega is. Zij hebben deze ‘vrouw’ nodig voor hun economische reproductie en kunnen zich derhalve niet associëren met andere vrouwen, die deze reproductie in gevaar brengen.’*

Rest ons alleen nog een vraag op te lossen. In de Volksverhalenbank staat ook dit: *‘E je mocht nie spreken van e paster, van e nunne wêl ja, mo van e paster nie.’* Pastoors en dominees moeten ook bij het uitvaren gemeenden worden. Dat geldt in Oostende, maar ook in Nederland, de Orkneys, Bretagne, Schotland, Shetland, Far Oer, New England (USA), Texas (USA), Vigo (Spanje)... Waarom is een pastoor eigenlijk taboe? Van Genkel zegt er dit over: *‘Als intermediairs tussen het sacrale en profane zijn geestelijken uiteraard ambigu. Bovendien nemen zij een drempelpositie in in vissersgemeenschappen. Zij komen van buiten de gemeenschap, zijn dus buitenstaanders, maar ze spelen daarin niettemin een belangrijke rol bij de rites de passage verbonden met de levenscyclus, waardoor ze zowel met het leven als met de dood geassocieerd worden. Dat laatste vormt een extra aanleiding om een ontmoeting met een priester of dominee te vermijden.’*

(*) Rob van Ginkel. Tussen wal en schip. Taboes en territoriale overgangsriten in Noord-Atlantische vissersgemeenschappen. In *Etnofoor I* (2) 1988, pp. 108-127.

(**) *Anthropological Aspects of Language: Animal Categories and Verbal Abuse.* In: E.H. Lenneberg (Ed.), *New Directions in the Study of Language.* Cambridge

Flor Vandekerckhove

<http://voorlaatste.blogspot.be/>

<http://florsnieuweblog.blogspot.be/>

EEN 18DE EEUWSE PINT MET STUTJE

Onder leiding van een team wetenschappers van het Queen Victoria Museum in Tasmanië werd levende gist uit een fles gehaald die zich bevond in het wrak van de Sydney Cove, die in 1797 zonk ter hoogte van Preservation Island.

De onderzoekers (of hun brouwer of bakker) brouwden volgens de recepten van die tijd een biertje, doopten het Preservation Ale, en terwijl ze toch in de keuken stonden bakten ze daarbij nog een vers 18de eeuws broodje.

Voor de bierkenners: het bier heeft een duidelijke lichte en frisse afdronk, een smaak die niet meer geproefd werd sinds 220 jaar.

Wie weet genieten we op een dag nog wel eens van een 18de eeuwse pint met bijhorend stutje, want die lui zouden graag hun biertje wereldwijd verspreiden.

INBEV kan maar beter opletten.

Patrick Vermandel

Eerste waarneming van een Kleinste Potvis *Kogia sima* in België.

Robert Coelus

Op zondag 22 januari 2017 werd een tocht op zee georganiseerd door de vzw North Sea Pelagics. Deze vereniging organiseert voor het grote publiek eendagtrips in het Belgische deel van de Noordzee voor het observeren van zeezoogdieren en zeevogels. De trip werd uitgevoerd met het vaartuig Albatros. Er waren 55 enthousiaste waarnemers aan boord, die vertrokken te Oostende om 09:00u, en er terugkeerden om 17:00u. De route liep van Oostende tot de Oosthinderbank, en met een terugkeer via de Oostdyckbank.

De weersomstandigheden op 22 januari 2017 waren ideaal: windstil en zonnig, en er werden dan ook heel wat bruinvissen, onze meest algemeen voorkomende walvisachtige, waargenomen (ongeveer 90). Omstreeks 14:30u werd ter hoogte van de Kwintebank (figuur 1) een walvisachtige waargenomen waarvan onmiddellijk twijfel rees of het hier wel een bruinvis betrof. Het dier leek een stuk groter dan een bruinvis en de vorm van het dier en het gedrag waren anders. Na de trip werden de foto's grondig onderzocht (een selectie in figuur 2), en het plaatje klopte inderdaad niet: dit was waarschijnlijk geen bruinvis, en er werd hevig gespeculeerd over de identiteit van het dier.

Er werd beslist om een aantal buitenlandse specialisten, vertrouwd met walvisachtigen die bij ons niet of zeer zelden voorkomen, te raadplegen.

Hun objectieve bevindingen over de foto's waren de volgende:

- Het lichter gebied op de kop bij sommige foto's is een artefact veroorzaakt door licht, hoek en water.
- De ogenschijnlijke 'bek' bij sommige foto's is een artefact: het is een golfje voor het dier, en niet, bijvoorbeeld, de snuit van een spitssnuitdolfijn.
- De rug van het dier vóór de dorsale vin is te lang voor een bruinvis.
- Wanneer het dier volledig aan het oppervlakte is, voor het duikt, dan staat de rugvin ingeplant achter het midden van de rug te staan, niet in het midden zoals bij een bruinvis.
- De rugvin is relatief groot, heeft een brede basis, hellend aan de voorkant en rechter aan de achterkant.
- Het voorhoofd lijkt zeer stomp – niet driehoekig zoals bij bruinvis

De conclusies van de (onafhankelijk) geraadpleegde buitenlandse specialisten waren eenduidig: alle kenmerken, inclusief de relatieve grootte van de rugvin en de afstand van de rugvin tegenover de kop, duiden er op dat dit geen bruinvis is, maar een kleinste potvis (*Kogia sima*).

Strandingen van de dwergpotvis (*Kogia breviceps*) (een met de kleinste potvis nauw verwante soort), die tot in subtropische wateren voorkomt, zijn de laatste jaren genomen in het Verenigd Koninkrijk. In tegenstelling tot de dwergpotvis is de kleinste potvis veel meer gebonden aan tropische wateren, met zeer weinig bekende gevallen in Europa, en bijvoorbeeld een eerste stranding voor het Verenigd Koninkrijk pas in 2011 (<http://www.bbc.com/news/uk-england-cornwall-15289500>). Het nog levende dier kon toen teruggezet worden in zee, en de identificatie kon achteraf gebeuren aan de hand van foto's. Beide soorten *Kogia* zijn moeilijk uit elkaar te houden op zee,

maar de dwergpotvis heeft een veel kleinere en teruggesloegde dorsale vin. De kleinste potvis wordt 2,7 m lang, en is daarmee slechts iets groter dan een bruinvis, die ongeveer 1,8 m lang wordt. Op zee kunnen ze gemakkelijk verward worden met bruinvissen. De soort, wereldwijd voorkomend in warmer water, wordt slechts heel sporadisch in Europa waargenomen. De waarneming van 22 januari zou meteen ook de eerste zijn voor Belgische wateren.

Figuur 1: Locatie van de waarneming

Figuur 2. Rechts: foto's van het dier waargenomen op 22 januari 2016; links boven een kleinste potvis (foto Hannah Jones; niet het dier van 22 januari 2016), links onder een bruinvis (foto Peter Evans).

Met dank aan Gorka Ocio (Verballenas), Peter Evans (Sea Watch Foundation), Robin Baird (specialist Kogia) en Thomas Jefferson (hoofdauteur van het boek 'Marine mammals of the world'). Jeremy Demey (North Sea Pelagics vzw) en Jan Haelters (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen – KBIN).

Fotografen: An Ceulemans, Bram Conings, Jean-Paul Théâtre

Onderhoudswerken Mercator op scheepswerf I.d.P. (van december 2016 tot 3 maart 2017)

foto's: Rudy Laforce

De dekplanken op het bakdek zijn gedeeltelijk afgeschuurd.
(2 december 2016)

Algemeen zicht dekplanken op alle dekken Mercator.
(22 december 2016)

De dekplanken aan stuurboordzijde hoofddek zijn effen geschuurd, aan bakboord zal begin januari begonnen worden. (6 januari 2017)

Enkele vrijwilligers maken benedendeks schilderklaar.
(vanaf 10 januari 2017)

Het finaal opschuren van de dekplanken op het hoofddek aan stuurboord. (18 januari 2017)

De voorkant bakdek is volledig "gestript" en klaar om te schilderen. (18 januari 2017)

De voorkant bakdek in zijn eerste grondlaag. (24 januari 2017)

Na de reddingsboten worden o.a. de omkastingen van de friswater-tanks geplaatst op het brugdek. (1 februari 2017)

De geverfde luchthappers klaar voor plaatsing. (18 januari 2017)

Algemeen zicht dekken. (6 februari 2017)

De Mercator verlaat de loods. (14 februari 2017)

De Mercator staat met de kielwagen op de railwagen en zal richting scheepslift getrokken worden. (14 februari 2017)

De sleper Mutratug 11 (2200 PK) verhaalt de Mercator naar de kade; voor plaatsing masten en de nog resterende werken.
(17 februari 2017)

Plaatsing van de grote mast, de middenste mast. (24 februari)

De drie masten
zijn geplaatst.
(27 februari 2017)

Na plaatsing van de drie masten wordt gestart met het plaatsen van de gaffel aan de bezaanmast en nadien aan de grote mast.

(2 maart 2017)

foto's: Rudy Laforce

Het plaatsen van de ondermarsra aan de fokkenmast. *(3 maart 2017)*

Het volledig beeldverslag van de onderhoudswerken aan de Mercator zal in boekvorm uitgegeven worden. (meer inlichtingen zie Blz.32)

Graaf de Smet de Naeyerlaan 20

8400 Oostende

**ZEEVISSERS - VISBEWERKING - HAVENARBEIDERS
CHAUFFEURS - ZEELIEDEN - BINNENSCHIPPERS**

**Voor al uw problemen met betrekking tot :
loon en arbeidsvoorwaarden, pensioen, belastingen, kinderbijslag en premies**

Wend u tot de Belgische Transport- en Zeemansbond

Birger VICTOR

Secretaris

Jules Peurquaetstraat 27 – 8400 Oostende

059 / 55 60 85

btb.oostende@btb-abvv.be

Heiststraat 3 – 8380 Zeebrugge

050 / 54 47 15

btb.wvl@btb-abvv.be

Lijst steunende leden Vrienden Noordzee Aquarium Oostende 2017

Arnoys Roger	Leerman Victor
Barbé Adrien	Litière Jacques
Bertolo Paul	Lowyck Jan
Bienfet Ronald	Makelberge Willy
Blontrock Christel	Mille Henri
Blontrock Viviane	Moorkens Freddy
Boels Martine	Mostrey Elisabeth
Cattoor Johan	Moyaert Luc-Belpaeme Christiaene
Christiaen Norbert	Osaer Jacques
Caron Charel	Panesi Freddy
Coelus Robert	Peereboom-Feytons
Coenye-Le Bret	Plasschaert Jean
Colman Monique	Prinzie Valère
Constandt Georges	Remaut Jeannette
Corveleijn Johan en Marijke	Rommelaere Michiel
De Soete Dany	Ryckaseys Joeri
Depoorter Leo	Serie Edmond
Derycke Daniël	Severijns Natalis
Desopper Christiane	Severy Ronny
Dewilde Dirk	Sleuyter-Smissaert
Dua Frederika	Smeyers Victor
Dumolin M-R	Smink Luc
Dutreeuw Rita	Smissaert-Sleuyter
Focke Yvette	Soetaert-Versluys
Fournier Gisèle	Spegelaere Marie-Christine
Francois Roland	Spruytte Paul
Ghevaert Christianne	Tetaert Raymond
Gistelincx Christa	Van Den Heuvel Herman
Goemaere Elisabeth	Van Duyvenboden - Stubbe
Guilbert Ferdinand	Van Hove Yasmina
Haeck - Germonpre	Van Loo Roland
Herman Gilbert	Van Looke-Tratsaert R.
Hubrechtsen-Cattoor	Van Vooren Rita
Jacobsen Jean	Vanacker Bernard
Janssen Susanna	Vandamme Gerard
Knockaert Marcel	Vanderbeke Mireille
Laplasse Maria	Vanwalleghem René - Vandewalle
Lason Maurice	Vyncke Wilfried
Lebrun Chantal	Verbeke Frans

Deze lijst vermeldt de leden Vrienden Noordzee Aquarium Oostende die 12,50 euro en meer als lidgeld betaalden voor 2017. Hun belangrijke steun verruimt de werking van de vereniging. Een zeer hartelijke dank.

De lijst werd voorlopig afgesloten op 28 februari 2017.

ONS GAZETJE

Op 11 februari 2017 overleed medelid mevrouw **MONIQUE LANOYE**.

Geboren te Oostende op 23 juli 1936 is zij trouw gebleven aan haar geboortestad en was ze een zeer goed gekend en geliefd persoon vooral in maritieme kringen. Door haar toedoen konden jaarlijks een groep sociaalgehandicapte kinderen het Noordzeeaquarium bezoeken.

De uitvaartliturgie was op zaterdag 18 februari in de Sint Petrus en Pauluskerk te Oostende, die bijgewoond werd door een grote menigte van haar vrienden en kennissen.

Een tweetalige maritieme uitdrukking kleurt haar gedachtenisprentje:

*Les mouettes naissent des mouchoirs que l'on agite au départ du bateau.
Bij het uitvaren van het schip ontplooien zich wuivende zakdoeken als vleugels van meeuwen.*

Aan haar familie onze oprechte gevoelens van medeleven.

*Zilverunief Oostende organiseert op dinsdag 25 april omstreeks 14.00 uur, in de conferentiezaal van het stadhuis Oostende, een voordracht over de onlangs uitgevoerde grote onderhoudswerken aan het zeilschip Mercator. Aan de hand van een unieke reeks foto's, gemaakt op de scheepswerf I.d.P., kunnen deze werken goed gevolgd worden.

Iedereen welkom, gratis toegang.

Aanvoer levende vis en visvoer van 26 november- 28 februari 2017

09/12/2016 0.29 :

5 scharren, 1 harnasmannetje, 3 meunen,

1 heremietkreeft, 1 zwemkrab, 2 schollen en visvoer.

WE DANKEN HIERBIJ VAN HARTE EN OPRECHT ALLE REDERS, SCHIPPERS, BEMANNINGSLEDEN EN PARTICULIEREN VOOR HUN ONBAATZUCHTIGE INZET VOOR HET NOORDZEEAQUARIUM.

Uw artikel(s) voor het volgend tijdschrift kan steeds gezonden worden naar: rudy.laforce@skynet.be of Rudy Laforce, Leopold III-laan nr 12, bus 6, 8400 Oostende.